

Žinios iš Lietuvos - Elta

Izraelis susirūpinęs dėl žydų genocido kaltininkų reabilitavimo

Vilnius, kovo 14 d. (Elta) - Izraelio vyriausybė yra susirūpinusi, kad Lietuvoje nebūtų reabilituojami žydų genocido kaltininkai. O turto grąžinimas privatiems asmenims, Wiesenthal centro steigimo klausimai yra pačių piliečių ar atitinkamų organizacijų problemos. Apie tokią Izraelio užsienio reikalų ministerijos atsakingų pareigūnų nuomonę pirmadienį spaudos konferencijoje Seime papasakojo Seimo užsienio reikalų komiteto vicepirmininkas Algirdas Gričius.

Jis sugrįžo iš kovo 8-10 dienomis Jeruzalėje vykusio Europos Tarybos tarpparlamentinių ryšių grupės posėdžio. Vizito metu Seimo narys bandė išsiaiškinti oficialią Izraelio poziciją dėl prieš kelias savaites paskelbto šios šalies Teisingumo ministro David Libai pareiškimo dėl atsakomybės už 1940-1944 metais Lietuvoje vykusio žydų genocidą.

Algirdo Gričiaus nuomone, Lietuvos vyriausybė „neturėtų taip jautriai reaguoti į atskirų Izraelio visuomenės grupių pareiškimus“. Pasak jo, dvišalės problemos, pavyzdžiui, žydų muziejų, buvusių žydų organizacijų turto ir kitos, turi būti sprendžiamos Lietuvos ir Izraelio vyriausybės derybose. Tačiau, pabrėžė Algirdas Gričius, „negali būti jokios kalbos apie turto Lietuvoje grąžinimą Izraelio piliečiams“.

Algirdas Gričius pabrėžė, kad pretenzijos įsteigti Wiesenthal centro padalinį Lietuvoje yra nepagrįstos, nes kurti tokias organizacijas užsienio piliečiams draudžia Lietuvos įstatymai. Užsienio reikalų komiteto vicepirmininko nuomone, geriausia išeitis būtų rasta, jei Lietuvos žydų bendruomenė įsijungtų į Genocido Tyrimo Centro veiklą.

Konservatoriai rengiasi rinkimams

Konservatoriai aktyviai, pagal aiškų planą rengiasi savivaldybių rinkimams, pirmadienį spaudos konferencijoje Seime teigė Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) frakcijos seniūnas Andrius Kubilius.

Tėvynės Sąjunga pakvietė kitas opozicines partijas rudenį vyksiančiuose savivaldybių rinkimuose sudaryti bendrą dešiniųjų jėgų frontą. O iki liepos 1-osios konservatoriai planuoja turėti pretendentų į savivaldybių tarybas sąrašą, taip pat „bus apsiūti ir kandidatus į Seimą“, nes, Andriaus Kubiliaus nuomone, „neeiliniai Seimo rinkimai tikrai įvyks“.

Rengdamiesi rinkimams, konservatoriai kartu su Lino Kojelio vadovaujamu JAV-Baltijos Fondu surengs keletą seminarų apie politinių kompromisų meną bei valstybės pareigūnų atsakomybę ir etiką.

Spaudos konferencijoje Andrius Kubilius atmetė priekaištus, kad jo atstovaujama partija neturi veiklos programos: jos metmenys buvo parengti dar praėjusį gruodį. Artimiausiu metu programa bus baigta redaguoti ir bus pristatyta.

Konservatorių nuomone, ne-

laukiant naujų rinkimų, būtina kovoti su pareigūnų korupcija. Tam reikia priimti pareigūnų bei tarnautojų turto deklaravimo įstatymą, taip pat grupę kitų, su pareigūnų etika susijusių įstatymų. Lietuva privalo kuo greičiau pasirašyti atitinkamas Europos Tarybos konvencijas.

Konservatoriai yra už besąlygišką turto buvusiems savininkams grąžinimą. Antra vertus, jie siekia sustabdyti po privatizacijos priedangą vykstantį dirbtinai nuvertinto valstybės turto grobstymą.

Kalbėdamas apie užsienio politiką, Andrius Kubilius pareiškė, kad dabartinė Lietuvos vadovybė „per mažai atspari Rusijos imperiniams siekiams“, todėl „Seimo rinkimai Lietuvoje turi įvykti anksčiau nei prezidento rinkimai Rusijoje“.

Lietuvos vyskupai kreipiasi į žiniasklaidą

Lietuvos Vyskupų konferencija paskelbė kreipimąsi, kuriame sakoma, kad spauda, radijas ir televizija neatsakingai naudojasi laisve ir prisideda prie visuomenės klaidinimo.

Paskutiniu metu Lietuvą užplūdo įvairūs religiniai kultai, sektos ir atskiri asmenys, kurie atmesdami Kristaus Bažnyčios mokymą, neša „naujojo amžiaus“ idėjas ir prietarus, ypač pavojingus tiems, kurie neturi gilių krikščioniškų pagrindų.

Lietuvos Vyskupų Konferencija apgailestauja, kad kartais net kunigai neatsakingai pasinaudoja visuomeninio bendravimo priemonėmis, skleidami idėjas, kurios niekaip nesusiję su krikščioniška doktrina. Kunigams, taip pat ir pasauliečiams netinka viešai platinti bei populiarinti privačius „apsireiškimus“, jei jie Bažnyčios nėra patvirtinti.

Kreipimesi visų visuomeninio bendravimo priemonių darbuotojų prašoma būti labiau atsakingais ir nesivaikyti sensacijų apie „keliones po kosmosą“, privačius „apsireiškimus“ ar „stigmatizuotuosius“, kurie sąmoningai ar nesąmoningai grįžta tikra tikėjimu į prieštarauja Bažnyčios mokymui.

Lietuvos lenkai reikalauja paskelbti sutarties projekto tekstą

Lenkijos Kresų Organizacijų Federacija, pagarsėjusi antilietuviška veikla, vienijanti ne mažiau kaip 100,000 žmonių, kreipėsi į Lenkijos prezidentą ir vyriausybę, prašydami viešai paskelbti Lietuvos ir Lenkijos tarpvalstybinės sutarties projektą.

Jie baiminasi, kad „sutarties straipsniai ne visiškai garantuoja lenkų teises Lietuvoje, o preambulėje yra formuluotės, neatitinkančios istorinės tiesos, pažeidžiamos lenkų tautinė garbė ir neginama ta lenkų tautos dalis, kuri gyvena Vilniaus krašte“.

Kresai reikalauja sutarties projektą paskelbti viešai ir ap tarti iki parafavimo.

JAV valstybės sekretorius Warren Christopher, lydimas ir Kinijos sargybinių, sekmadienį išeina po 75 minutes trukusio nesėkmingo pasikalbėjimo su Kinijos prezidentu Jiang Zemin Beidžinge. Kinijos prezidentas, kaip ir kiti Kinijos pareigūnai, su kuriais Christopher buvo susitikęs penktadienį, atmetė JAV reikalavimą dėl žmogaus teisių gerbimo kaip kšimasi į šalies vidaus reikalus. Kinija yra įsitikinusi, kad nutraukimas palankių prekybinių santykių su Kinija per brangiai kainuotų Amerikai, tad mano, kad Amerika nusileis pirmoji. Be to, JAV verslininkai stipriai spaudžia JAV nusileisti Kinijai.

Niksonas giria Rusiją

Maskva, kovo 13 d. (AP) - Buvęs JAV prezidentas Richard Nixon, praleidęs jau savaitę Maskvoje, sekmadienį pareiškė, kad parsiveža teigiamą pranešimą apie Rusiją, nepaisant susikirtimo su prezidentu Boris Jelcinu. „Aš per senas, kad užsi-gaučiau“, pasakė Niksonas, kalbėdamas nepriklausomos televizijos stoties Itogi žinių prog-ramoje.

Richard Nixon pagyrė ekonominių reformų padarytą pažangą ir pasakė, kad Rusijos jauna demokratija yra sveika ir kad ekonominė ir politinė laisvė Rusijoje išliks. Praėjusią savaitę prez. Jelcinas ir aukšti vyriausybės pareigūnai atsisakė susitikti su

Niksonu po to, kai jis pirmiau susitikto su perversmo organizatorium, buvusiu viceprezidentu Aleksandr Ruckoj, vasario mėnesį paleistu iš kalėjimo.

Šeštadienį prez. Boris Jelcinas užbaigė kvirčą, ragindamas valdžios pareigūnus susitikti su Niksonu, bet pats atsispręs, negalįs asmeniškai su juo susitikti, nes turįs dalyvauti uoės laidotuvsė.

Richard Nixon pripažino, kad grįžęs praneš JAV prezidentui Bill Clinton apie savo viešnagę, greičiausiai raštu.

Sekmadienį, pasivaikščioldamas Gorkio parke, Niksonas sutiko apie 50 žmonių, demonstruojančių prieš Jelcino vykdomas reformas Rusijoje. Kai kurie jį apspito ir prašė autografų.

Niksono pirmadienio prognozę numatyta, kad jis kalbės žemesniųjų Rusijos parlamento rūmų Dūmos užsienio reikalų komitete. Jis žada Rusijoje pasilikti iki trečiadienio ir tada dar vienos dienos vizitui sustoti Ukrainoje, prieš grįždamas į JAV.

Rusija vėl pradės tiekti dujas Ukrainai

Maskva, kovo 10 d. (AP) - Ketvirtadienį Rusija sutiko vėl pradėti tiekti dujas Ukrainai po to, kai Ukraina pažadėjo sumokėti už jau pristatytas dujas. Rusija pradėjo mažinti Ukrainai tiekiamas dujas praėjusią savaitę, kai Ukraina nesumokėjo 705 milijonų dolerių skolos.

Prezidentas Leonid Kravčuk praėjusį pirmadienį, lankydamsis Vašingtone, įspėjo, kad energetinių išteklių trūkumas gali sukelti neramumus ir pakenkti Ukrainos branduolinių ginklų pašalinimo programai, kuri labai rūpi ypač Amerikai. Pritrūkus energetinių išteklių du trečdaliai Ukrainos imonių turėtų trumpinti darbo valandas ir 300 stambiausių gamyklų turėtų užsidaryti.

Rusijos valstybinė dujų tiekimo imonė Gazprom žada vėl pradėti tiekti dujas kovo 11 d. ir tikimasi, kad per kelias dienas jau pasieks tą lygį, kuris buvo prieš tiekimo nutraukimą, pasakė Gazprom atstovas Vladimir Belyaev.

Vyriausybinis lėktuvas - negeras pirkinys

Vilnius, kovo 12 d. (AGEP) - Kovo 9 d. „Lietuvos rytė“ aprašyta biznio klasės vyriausybinių lėktuvų Lietuvos prezidentui ir ministrui pirmininkui pirkimo istorija. Laikraštyje rašoma, kad vasario 17 d. vyriausybė piratė Susisiekimo ministerijos pasiūlymui pirkti valstybinei kompanijai „Lietuvos avialinijos“ lėktuvą „Jetstar 731“. Jau kitą dieną buvo pasirašyta 2.56 milijonų dolerių vertės sutartis dėl 21 metų senumo lėktuvo pirkimo. „Lietuvos rytas“ pateikia informaciją, jog už panašią kainą buvo galima įsigyti nepalyginamai naujesnį ir modernesnį panašios klasės lėktuvą. Naujesnį lėktuvą naudoja beveik tris kartus mažiau degalų, jų skridimo valandos savi-kaina beveik perpus mažesnė.

Vienas iš lėktuvo pirkimo tarpininkų buvo B. Valkeris, kuris kartu E. Velonskiu šią vasarą, minint S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio metines, atskrido į Kauną ir buvo gražiai pagerbti prezidentūroje. E. Velonskio tėvas Simas buvo vienas iš JAV lietuvių komiteto A. Brazauskui remti aktyvių steigėjų pernai vykusiuose prezidento rinkimuose. Pernai A. Brazauskui viešint JAV, jis prezidentui surengė iškilmingą vakarienę; prisidėjo ir finansuojant vizitą į Prancūziją bei Šveicariją. J. Valkeris taip pat pateikė „Lietuvos avialinijų“ perspektyvinį biznio planą, už kurį iš pastarosios tikimasi gauti 150,000 dolerių. Vienas iš projekto talkininkų iš Lietuvos pusės yra susisiekimo ministro Jono Biržiškio žentas R. Ragaišis.

Pagal dabartinį susitarimą Ukraina privalo susimokėti pusę pernai metų skolos tvirta valiuta ir pusę įvairia įranga, pasakė Belyaev. Ukraina yra viena pagrindinių tiekėjų dujų tiekimo vamzdymo įrangtos Rusijai. Kaip dalį skolos užmokesčio Ukraina taip pat principiniai sutiko Gazprom imonei duoti nuosavybės teises ir pagrindinius dujų transporto vamzdymo centrus Ukrainoje. Šis vamzdynas yra pagrindinė priemonė Rusijos dujomis pasiekti Vakarų Europos šalis.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAXSAS (312) 585-8284

JAV siųs daugiau karių į Makedoniją

Vašingtonas, kovo 10 d. (NYT) - Clinton administracija numato padvigubinti savo karių skaičių Makedonijoje, kad ten esantys Skandinavijos šalių kariai galėtų būti pasiūti į Bosniją, padauginant ten esančių Jungtinių Tautų taikos palaikymo dalinių skaičių.

Jungtinių Tautų pareigūnai praneša, kad skubiai reikia tūkstančių JT dalinių, norint išsaugoti paliaubas Bosnijos sostinėje Sarajevo. JT daliniai turi prižiūrėti, kad nebūtų šaudoma, kad kroatų ir musulmonų daliniai nesusitiktų, kad JT maisto ir vaistų siuntos pasiektų žmones, kol visos trys pusės pasieks taikos susitarimą.

Nors JAV principiniai nesiųs savo karių į Bosniją, Clinton administracija nori prisidėti prie taikos proceso Bosnijoje, bent palaisvinant Skandinavų šalių karius Makedonijoje, kad jie galėtų nuvykti į Bosniją. Manoma, kad Švedijos, Norvegijos, Danijos ir Suomijos vyriausybės pritaris šiam planui, o šios šalys Makedonijoje turi apie 800 karių. Tuo tarpu tos šalys dar nėra oficialiai davusios pritarimo tokiam planui.

Lėktuvai kariavimo nesustabdys

Pabrėždamas Pentagono atsargumą dėl pavojaų Bosnijoje, JAV gynybos sekretorius William Perry pakartojai išspėjimą, kad vienintelė karinė pajėga, kurią JAV sutiktų panaudoti Bosnijoje - lėktuvai - nepajėgs numalšinti kariavimo šioje šalyje. Vašingtone pasakytoje kalboje Perry pabrėžė, kad NATO grasinimas iš lėktuvų apšaudyti Sarajevo supančias pabūklų pozicijas, jei šauda ir miestą, negali būti praplėstas visai Bosnijai.

„Tebesitėsia kariavimas

Uždaryta byla dėl valstybės turto grobstymo

Vilnius, kovo 12 d. (AGEP) - A. Klimaičio „Kliugerio byla“, oficialiai vadinama „Dėl valstybės turto grobstymų ir užsienio specialiųjų tarnybų veiklos“, yra sustabdyta. Kaip rašo savaitraštis „Amžius“, kovo 8 d. suorganizuotoje spaudos konferencijoje K. Milkeraitis, Generalinės prokuratūros tardymo departamentu ypatingai svarbių bylų tardytojas, kai kuriuos pareigūnų veiksmus šioje byloje pavadino „kaltų asmenų saugojimu nuo atsakomybės“ ir teigė, jog „korupcija, jos gijos yra nusidriekusi ir įvairias valstybės struktūras, taip pat į teisės saugos organus“.

Anot K. Milkeraičio, baudžiamosios bylos medžiaga leidžia neabejotinai teigti, kad įmonės „Litcommerz GmbH“ ir „Baltia Union“ įkurtos tam, kad per jas galima būtų pasisavinti valstybės turtą, šis grobstymas remiamas aukštuose valdžios sluoksniuose. Tardytojas teigė, jog abi firmas suorganizavo KGB, jomis buvo pridengti šios užsienio žvalgybos tarnybos bendradarbiai.

Buvo krieptasi į Nacionalinio Saugumo Tarnybą dėl operatyvinio šių organizacijų veiklos ištyrimo, tačiau jokio atsakymo negauta. Tai, jog ir prokuratūros vadovybė nesiekia, kad tardymas būtų atliekamas remian-

tokiais būdais, kurių negalima įtakoti vien puolimais iš oro, ypač paprastais šautuvais ginkluotų karių daugelyje Bosnijos miestelių bei kaimų“, pasakė W. Perry. „Panaudojimas oro pajėgų tokiais atvejais tik padaugintų kiek žūva civilių, užuot sumažinus jų mirtinumą dėl vykstančio karo“.

JAV pagalba tebėra maža

JAV jau seniau pasiuntė karius į Makedoniją, kad jie ten būtų JT stebėtojai ir padėtų apsaugoti, kad karas Bosnijoje neišsplistų į kaimyninę Makedoniją. JAV administracijos pareigūnai sako, kad nauji kariai yra siunčiami į Makedoniją ne dėl to, kad ten padėtis pablogėjusi, bet kad paliuosutų ten esančius Skandinavijos karius, kad jie galėtų vykti į Bosniją. Tad dabar JAV kontingentas Makedonijoje paaugs nuo 500 karių iki 600.

Anot Švedijos ambasados pareigūno, sekr. Perry tarėsi su Švedijos gynybos ministru šiuo reikalu. Švedijos valdžia yra pozityviai nusiteikusi šiuo atžvilgiu, bet pagal Švedijos taisykles, keičiant karių tarnybos vietą, reikia su jais pasitarti.

Anot Amerikos pareigūnų, taip pat yra galimybė, kad JAV karių pakeisti Skandinavijos kariai gali būti perkelti į Kroatiją, paliuosudami ten esančius Prancūzijos karius, kurie galėtų būti pasiūti į Bosniją.

Pasiūlymą amerikiečiais kariais paliuosuoti kitų šalių karius, kad pastarieji galėtų papildyti JT karius Bosnijoje, padarė Britanija, kuri penktadienį pranešė, kad į Balkanus siunčia papildomus 900 karių. Šiuo metu buvusioje Jugoslavijoje yra 28,350 kareivių, iš jų 13,000 dislokuoti Bosnijoje.

tytis operatyvinėmis priemonėmis, K. Milkeraitis pavadino tardymo žlugdymu, o K. Milkeraitis, jois sergant, vyriausiasis tardytojas V. Markovas, pažeisdamas Baudžiamojo kodekso tvarką, šios bylos tyrimą sustabdė. Dalis bylos medžiagos be tardytojo sutikimo išspausdinta „Respublikoje“.

Spaudos konferencijoje dalyvavęs Seimo narys A. Endriukaitis taip pat išreiškė nepasitikėjimą atskirais Generalinės prokuratūros ir Nacionalinio Saugumo Tarnybos darbu. Jis priminė, kad iki šiol negauta tarnybos vadovui pateiktą paklausimą dėl atskirų KGB priedangos organizacijų.

Po šios spaudos konferencijos prokuratūros vadovybė pareikalavo atiduoti jai Klimaičio bylos medžiagą. K. Milkeraitis po to pareiškė, kad tokiomis sąlygomis toliau dirbti prokuratūroje jis nesiruošia.

KALENDORIUS

Kovo 15 d.: Klemensas, Lukrecija, Lionginas, Gunta, Tautginė.

Kovo 16 d.: Dionyzas, Julijonas, Vaidotas, Vilija. Knygnešių diena.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

SVEIKATOS APSAUGA LIETUVOJE

GYD. DALIA GIEDRIMINĖ, PHD

(Pabaiga)

Lietuvos medikai yra paruošti ir išugdyti socialistinėje visuomenėje. Jie davė Hipokrato priesaiką, kad ligonio interesai aukščiau asmeninių, ir privalo jos laikytis. Dauguma gydytojų tą vykdė ir tebevykdo ir dabar. Jiems ir yra sunkiausia pereiti nuo vienos filosofijos prie kitos. Štai, 84 m. amžiaus mokytoja po akių operacijos Kauno klinikoje spalio mėnesį rašo: „Kai dažnai matai tą pilką ir sumaterialėjusią minią, medikai atrodo jau kito pasaulio gyventojai“. Tai šventa tiesa. Todėl labiausiai nusikrauti ir paniekti šiandien jaučiasi tie gydytojai, kurie gyvena pagal savo sąžinės ir humanizmo dėsnius. Ar gali jie iš karto pasikeisti?

Kas vyksta Lietuvoje?

Į Lietuvą drauge su sveikatos reforma pirmiausiai ateina savotiškas verslas, — vadinamoji medicinos paslauga rinkai. Rinkos dėsniams yra negailestingi. Žodžio „gailestingumas“ pasigendame ir Nacionalinėje sveikatos koncepcijoje. Atrodo, ją kuriant vadovautasi principu, kad reformos modeliai apspėndžia žmonių sveikatą, o ne sveikata formuoja reformos modelį. Argi galime panaudoti vienos konkrečios šalies modelį ir pritaikyti Lietuvai, jeigu iki šiol mes linke ligonius su kardiologinėmis ligomis ar hipertenzija gydyti 3 savaites, net su elementariais širdies ritmo sutrikimais — 14-20 dienų. Gimdymas, net be komplikacijų, sudaro 6-8 lovadienius, o po Cezario pjūvio operacijos dvi, tris savaites.

Mus stebina tuo, kad Amerikoje sumažėjo stacionare gydymui ligoniams, lovų skaičius. Daug diagnostikos ir gydymo procedūrų atliekama ambulatorinėmis sąlygomis. Net infūzinė terapija ir kateterizavimas, šlapimo užsilaikymo atveju, atliekami namuose. Čia reikšmingas yra šeimos gydytojo ir medicinos sesers vaidmuo. O kur esminiai dalykai, apspėndžiantys sveikatos būklę — kaip profilaktika, vakcinacija, sveiko gyvenimo būdo, visų pirma maitinimosi, propagavimas. Per didelę yra specializacija. Svarbus yra pasitikėjimas, savarankiškumas, atvirumas ir visapusiškas informacijos siekimas, geranoriškumas.

Tačiau Amerikos sveikatos apsaugos modelio nesulyčiau perkelti į Lietuvą. Čia esanti draudiminė medicininė pagalba tapo neprieinama 40% žmonių. Daugelis jų ir daugelis kitų (dirbančių dalį laiko) bijo susirgti ir išgyvena didelę įtampą dėl savo ir vaikų ateities. Net ir turintys įvairias draudimo formas ne visada yra laimingi, ypač kai susidaro komplikuoti popierizmas, o dalį išlaidų tenka mokėti patiems.

Yra svarbu stiprinti ambulatorinę pagalbą grandį, kuri būtų ne tik ekonomiškesnė, bet sutrumpintų ligoniams buvimą ligoninėse (kartais apsaugotų ir nuo hospitalinės infekcijos). Jie greičiau sugrįžtų į šeimą, įprastines gyvenimo ir aplinkos sąlygas, ir, tuo pačiu, į darbą.

Atrodo, kad labiausiai yra reikalinga pagalba Lietuvoje gerinant diagnostiką (ypač, panaudojant „express“ metodus) ir pritaikant radikalias, patikrintas gydymo metodus. Silpniausia yra laboratorinė diagnostika. Daugumas laboratorijų ne tik neatlieka daugelio naujų

progresyvių biocheminių ar imunologinių tyrimų, bet net įprastiniai kraujo ar šlapimo tyrimai atliekami 30-40 metų senumo mikroskopais. Be to, kraujo ar kitų rūšių tiriamosios medžiagos paėmimo būdai neužtikrina nei pacientui, nei laborantui saugumo. Nėra nei vienkartinio adatu, nei pirštinių. Todėl manau, visų labiausiai pagalbos reikalinga yra laboratorijai.

Jau naujų gydytojų padėtis yra ypač sunki ir nėra perspektyvos, kad greitai pagerėtų. Vyresniųjų kursų studentai jau dabar sunerimę — kur ir ką dirbs, ir ką jie uždirbs, jeigu spalio mėn. 22 dienos duomenimis realus darbo užmokestis valdiškose įstaigose ruggpjūtyje padidėjo 1,3%, ir yra 50% mažesnis, negu praėjusių metų ruggpjūčio mėnesį.

Skirtumas tarp mažiausios ir daugiausia uždirbančių Lietuvoje yra daugiau kaip 5 kartai. Pvz., žemės ūkio bendrovių darbininkai uždirba 97 litus (25 dol), o bankų tarnautojai — 493 lt. (123 dol.). Vairuotojai ir statybininkai uždirba apie 300 lt., o gydytojai ir mokytojai — 130-150 lt. (33-38 dol.).

Blėjęnti padėtis visai žlugdo jaunų gydytojų iniciatyvą ir norą gerai dirbti. Ne vienas jau atsisakė gydytojo profesijos ir nuėjo duonos užsidirbti kitur. Dar baisiau, kad daug jaunų sumanių specialistų, apsigynusių disertacijas, nebuvo įvertinti ar paskatinti vaisingam darbui. Dauguma jų buvo apraizgyti dešimtmečiais vadovaujančių ir viską išmanančių skyriaus vedėjų ar klinikų vadovų pinklėmis ir ilgam paralyžavo jų iniciatyvą. Nors per trumpą nepriklausomybės laikotarpį jau antrą kartą pasikeitė Sveikatos apsaugos ministras, tačiau piramidė, sėkmingai vadovavusi klestinčio socializmo sąlygomis, tebevadovauja ir toliau. Vargu ar jaunimo iniciatyvą praradusi šalis, galėtų žengti progreso kryptimi.

Kas turi spresti Lietuvos žmonių sveikatos reikalus? Turbūt sunkiausia atsakyti, nes dabartinė valdymo struktūra ir ryškėjanti sveikatos ministerijos taktika rodo, kad viskas bus nuspręsta iš viršaus. Ministerija visada mėgo atrinkti, kas tinka važiuoti į stažuotes ir specializacijas ir nori toliau viską kontroliuoti. Nejaugi ir toliau gydytojas turi likti tik pasyvus savo likimo stebėtojas, visada bijantis pareikšti savo nuomonę, kad nebūtų nubaustas skyriaus vedėjo...

Perspektyvos nėra labai guodžiančios, ir radikali reforma nebus greitai įgyvendinta. Sveikatos apsaugos reforma yra procesas, kuris turi prasme, jei vykdomas teisingu principu. Jeigu patys nesukursime gero ir teisingo ateities sveikatos apsaugos modelio, niekas mums jo nepadovanos. Sveikatos reformos mašinai trūksta ne tepalo, o smegenų. Štai kodėl būtina reikia intelektualines jėgas teikti ir jas remti.

Pasiūlymai: 1. Pakeisti valstybinės centralizuotos medicininės pagalbos modelį į demokratiškai organizuotą valstybinę ir privačią mediciną lygiateisiais pagrindais.

2. Įvesti draudiminę mediciną, siekiant, kad mokesčiai už sveikatos draudimą (valstybinį ar privatų) būtų atskirti nuo bendrųjų mokesčių ir sugriautų mitą, kad medicina yra nemo-

MIRŠTA NE VIEN LIGONIAI

Kas trečias iš išėjusių Anapilin Lietuvos žmonių dar galėjo gyventi: jie mirė ne nuo ligų, o žuvo dėl nelaimingų atsitikimų, patirtų traumų, nusižudė patys ar buvo nužudyti. 1992 metais dėl nelaimingų atsitikimų mirė 3,344 mūsų šalies gyventojai, maždaug 5,000 tapo invalidais. Tikslų praėjusių metų duomenų dar nėra. Tačiau neabejotina, jog skaičiai bus dar didesni. Pernai Lietuva pasiekė dar vieną kraupų rekordą: per metus nusižudė maždaug pusantro tūkstančio žmonių, o bandė nusižudyti dar dešimt kartų daugiau. Tiek daug savižudžių nėra buvę per visą Lietuvos istoriją.

Šie ir kiti duomenys buvo pateikti Sveikatos apsaugos minist-

kama.

3. Perorganizuoti medicininės pagalbos teikimą, didesnę jos dalį perkelti į ambulatorinę grandį, ir įdiegti naujus ekonomiškesnius diagnostikos ir gydymo metodus.

4. Pakeisti gydytojo statusą, padidinant jo darbo užmokestį, kuris privalo viršyti gyventojų atlyginimo vidurkį ir įdiegti esminę gydytojų atlyginimo diferenciaciją.

5. Griežtai kontroliuoti bendro valstybinio turto panaudojimą privatiems tikslams. Leisti jį naudoti lygiateisiškai, viešai paskelbiant ir imant mokesť.

6. Sumažinti ruošiamų ir ligoninėse dirbančių gydytojų, dalį jų perkvalifikuojant naujo profilio specialybėms — šeimos gydytojais, genetikais, higienistais-epidemiologais, sveikatos apsaugos organizatoriais, ligoninių direktoriais ir t.t.

7. Užtikrinti pirmąjį ir greitąją medicininę pagalbą visiems Lietuvos gyventojams.

terijoje įvykusioje spaudos konferencijoje, kurios tema „Traumatizmo problema ir jos sprendimai“, pranešė ELTA. Joje dalyvavę ministerijos medicinos pagalbos skyriaus viršininkas Algirdas Poškus, Psichiatrijos klinikos vadovas Valentinas Mačiulis ir grupė kitų medikų padėti šalyje pavadino katastrofiška. Prelegentų nuomone, traumatizmo profilaktikos problemos turi būti sprendžiamos aukščiausiu — vyriausybiniu lygiu. Todėl yra siūloma sukurti tarpžinybinę Traumatizmo kontrolės komisiją, kurioje dirbtų Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos, Vidaus reikalų, Susisiekimo, Pramonės, Žemės ūkio bei Statybos ir urbanistikos ministerijų atstovai. Šioms ministerijoms jau yra išsiuntinėti „Traumatizmo profilaktikos ir traumų pasekmių programos“ metmenys, kuriuose nurodyti šios nacionalinės programos uždaviniai. Vienas jų — parengti valstybinį nelaimingų atsitikimų, traumų registrą.

A. Poškus akcentavo, kad savo socialinę politiką nedelsiant privalo keisti ne tik Vyriausybė, bet ir Seimas. Pavyzdžiui, kalbėjo spaudos konferencijos dalyviai, būtina kuo greičiau patvirtinti Alkoholio kontrolės įstatymą. Priimti jį verčia pastarieisiais metais Lietuvoje nepaprastai padidėjus apsinuodijimų alkoholio surogatais ir alkoholinių psichozų skaičiams. Gydytojai teigia, kad šiuo metu Lietuvoje yra apie 100,000 alkoholikų. Tai, kad tipišką savižudis Lietuvoje yra vidutinio amžiaus, kaime gyvenantis vyras, medikų nuomone, taip pat yra alkoholizmo padarinys.

„Europos lietuvis“, 1994.II.5-11 d.

KRAUJO VĖŽYS IR PAGALBA IŠ UŽJŪRIO

Devyniolikmetis Žydrūnas serga retu kraujo vėžiu. Iki pat 1993 m. gruodžio mėn. jam visai nebuvo vilties gyventi. Vaistai ir gydymas Vilniaus universiteto Santariškių ligoninėje nieko nepadėjo. Žydrūno gydytojas žinojo, kad yra gal tik vieni vaistai, kurie galėtų padėti, bet tų vaistų nebuvo.

Žydrūno motina prašė Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijos pagalbos. Dr. Ona Grimauskienė kreipėsi į Lithuanian Mercy Lift, nors ir neturėdama daug vilties gauti reikiamo gydymo. Žydrūno vienintelė viltis buvo vaistai Anagrelide. Šiuo metu tie vaistai dar yra bandomi ir vartojami tik klinikinėms studijoms. Iki šiol per 1,000 ligonių yra sėkmingai jais gydomi. Vaistai yra labai brangūs.

LML komiteto narė, vaistinė Virginija Rimeikienė dėjo pastangas, kad Žydrūnas būtų įtrauktas į Roberts Pharmaceuticals vedamas studijas. Roberts Pharmaceuticals pareikalavo, kad Žydrūno gydytojas pristatytų diagnozę ir kokius vaistus bei priemonėmis Žydrūnas iki tol buvo gydomas. Roberts bendrovės komisija sutiko su Žydrūno gydytoju ir įtraukė Žydrūną į programą. Pirmieji vaistai buvo išsiųsti prieš kelias savaites. Žydrūnui yra vilties sulaukti 20 metų. Roberts Pharmaceuticals prailgino jo gyvenimą ir pažadėjo jį gydyti, kol tik jis gyvens.

Nuo Černobilio katastrofos Lietuvoje labai padaugėjo susirgimų kraujo vėžiu, bet jo gydymui trūksta reikiamų vaistų ir priemonių.

Jeigu atsirastų asmenų, kurie būtų susidomėję padėti kraujo

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiama. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesť, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesinaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

vėžiu sergantiems Lietuvos vaikams, prašom kreiptis į Lithuanian Mercy Lift (14911 127th Street, Lemont, IL 60439; (708) 257-6777.

V. L.

• 1430 m. spalio 27 d. mirė Vytautas Didysis.

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmologist/Akių Chirurgas
Chicago Ridge Med. Center
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709
Chicago, IL

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
186 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už labai žemą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėt angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)

Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Kelt. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTAS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS

6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare

Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbarne lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772

DR. PETRAS ŽIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 West 63rd Street
Val. pirm. antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

City Center GT-International

PLB IR LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJOS PAVEDIMU OFICIALI KELIONIŲ AGENTŪRA TVARKYTI IR KOORDINUOTI KELIONES Į 1994 DAINŲ ŠVENTĘ LIETUVOJE.

KVIEČIAME!

Pasinaudoti žymiai nupigintomis lėktuvų bilietų kainomis IŠ VILNIAUS Į:

NEW YORK	\$725.00	MIAMI	\$850.00
BOSTON	\$750.00	DALLAS	\$850.00
TORONTO	\$750.00	HOUSTON	\$850.00
MONTREAL	\$750.00	LOS ANGELES	\$925.00
CHICAGO	\$825.00	SAN FRANCISCO	\$925.00
DETROIT	\$850.00	VANCOUVER	\$950.00
WASHINGTON	\$850.00		

Kainos yra abipusinės. Bilietai privalo būti išrašyti ir kelionė prasidėti Iki 1994 m. kovo 31, iškilus reikalui nakvoti, už viešbučius primokėti nerelkia.

Dabar jau galima registruotis grupinėms kelionėms:

1. Dainų šventė — „Lietuvos Vyčiai“ 29 birželio Iki 13 liepos.
2. Dainų šventė — „Lietuvos Vyčiai“ 29 birželio Iki 13 liepos, Grupė „B“
3. „Draugo“ kelionė po Pabaltijį, baigiant su Dainų švente Lietuvoje, 26 birželio Iki 12 liepos.
4. Kelionė po Pabaltijį „A“ 26 liepos Iki 08 ruggpjūčio.
5. Kelionė po Pabaltijį „B“ 16 ruggpjūčio Iki 29 ruggpjūčio.

Mūsų Vilniaus raštinė — jūsų paslaugoms!

Mūsų labai populiarias septynių (7), dešimties (10), ir keturiolikos dienų (14) keliones po Lietuvą. Prašome skambinti dėl tolimesnių informacijų.

Atstovaujame visas akredituotas pasaulio oro linijas. Jums pageidaujant, galime išrašyti lėktuvo bilietus mūsų raštinėje Vilniuje. Apmokėjimas gali būti Amerikoje, arba Lietuvoje. Garantuojame žemiausias kainas ir užtikrintą patarnavimą.

Visais kelių reikalais — bilietais, atostogomis po visą pasaulį, kelionėmis laivu, traukiniu, lėktuvu — kviečiame kreiptis į mus ir mes maloniai ir profesionaliai aptarnausime visose mūsų raštinėse.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154
TELEFAX (370) 2-223-149

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURG
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v.p.p.-7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja

3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija

5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955

172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakara ir savaitgaliais tel.708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9. antr. 12-6; penkt. 10-12. 1-6

JAV LB ir išeivija

Galbūt nereikėtų niekam nė aiškinti JAV LB-nės reikšmės. Visi žinome, kad niekas savaime neįvyksta, viskam turi būti organizatoriai. Lietuviškos mokyklos, jaunimo kongresai, Tautinių šokių ir Dainų šventės taip pat savaime neįvyksta. Visa ši veikla ir renginiai pareikalauja daugelio talkos ir darbo rankų. O už šių visų savanorių yra LB-nės organizacinė ir vadovaujanti ranka. Deja, su Lietuvos atgimimu mes negavome šviežio kraujo, o mūsų veikla visai pakriko. Labai aiškiai jaučiama vadovaujančios rankos stoka.

JAV Lietuvių Bendruomenė, užuot pasirūpinusi išeivijos švietimu, kultūriniais reikalais ir tautiniu išlikimu, pradėjo varžytis dėl įtakos dabartinės Lietuvos valdžios sluoksniuose, rengti politines konferencijas ir rūpintis Lietuvos atstatymu. Dažnai yra einama į tas pačias vagas, kurias jau kiti purena. Lietuviai atsisitaisčius ir ypač prasidėjus ekonominei jos blokadi, įvairios šalpos ir paramos organizacijos dygo kaip grybai po lietaus. Tik keletą iš jų tepaminėsiu: „Lithuanian Mercy Lift“, „Lietuvos vaikų viltis“, „ADAAL (dantų gydymo pagalba)“, „APPLE“, „Landsbergienės Lietuvos našlaičių globos komitetas“, „Saulutė“ ir dar daug įvairių fondų, fondelių, organizacijų ir komitetų. Be to, jau nuo senovės veikias ir didelę vagą išvares „BALFAS“. Tad Bendruomenei teliktų tik visą veiklą koordinuoti, o ne ką nors naujo išgalvoti.

Apie visokią šalpą bandantieji kalbėti pirmiausia turėtų susipažinti su karvės anatomija. Turėtų žinoti, kiek karvė turi spenių — tad šeši ar aštuoni melžėjai jos apstoti negali. Panašią praktiką reikėtų taikyti ir mūsų įvairiems aukų rinkėjams. O dabar, kuomet pensininką įvairūs rinkėjai apstoja, tad atsitinka lyg toje pasakoje, kur: „devyni vilkai viena bitę pjovė“. Kuomet radosi tokių įvairių paramos fondų ir aukų rinkėjų antplūdis, tai visiškai nė stebėtis nereikėtų, kad mūsų kultūrinė veikla atsirado aklią gatvę. Dabar, artinantis Lietuvių Bendruomenės XIV Tarybos rinkimams, reikėtų rimtesnį dėmesį kreipti, kuria linkme naujoji Taryba eis. Visi kandidatuojantieji į Tarybą, turėtų žinoti, kad jie bus renkami atstovauti JAV LB-nės nariams (rinkėjams), o ne politines konferencijas organizuoti. Ap-

skritai atrodo, kad dabartinė JAV LB-nės vadovybė nežino, kur baigiasi jos veiklos ribos ir kur prasideda PLB-nės. Tad veiklos ribos susikerta, gaunasi maišatis ir bereikalingai eikvojamos pastangos.

Keista, kad JAV LB-nės vadovybei neužtenka darbo. Atrodė, kad darbo yra didžiausi dirvonai, tik trūksta dirbančiųjų. Visi skundžiasi darbo rankų stoka. Bet ne LB-nė, kuriai savo srityje trūksta darbo, todėl klaidžioja po svetimas lankas. Tad, renkant į Tarybą naujuosius kandidatus, reikia labai žiūrėti, kad būtų išrinkti žmonės, kuriems rūpi išeivijos reikalai. Dabartiniu metu Lietuvoje yra arti 500 laikraščių (tiksliai turbūt niekas nežino) ir kiekvienas jų norėtų iš išeivijos aukų ar prenumeratų gauti. Kiekvienas jų šį bei tą iš išeivijos ir gauna. Mūsų žmonės remia, dažnai net nežinodami, ką jie remia. Jeigu Lietuvoje iš dabar esančių laikraščių 75% užsidarytų, tai jau būtų pažangos ženklas. O mes jau nė vieno laikraščio nustoti nebegalime.

Reikėtų organizuotos talkos mūsų spaudai išlaikyti. Praeityje LB-nė bent buvo nustačiusi kiekvienam mėnesiui savo paskirtį. Buvo švietimo, spaudos ir kitokie mėnesiai, o dabar ir to jau nebėra. Dėl to, kad per daug dėmesio yra paskirta ne tiems darbams, kuriais LB-nė turėtų domėtis. Beveik už pusantro mėnesio ir vėl rinksimės žmones, kurie turės išeivijos laivą vairuoti. Mano supratimu, dabartiniai rinkimai yra labai svarbūs, kadangi išeivijos kultūrinis gyvenimas yra atsidūręs beveik ant išnykimo ribos. Reikia išrinkti žmones, kurie išeivijos gyvenimu domėtis. Dabartinės Lietuvos politinė padėtis yra dar labai neaiški, todėl turime išlaikyti ir savo politinės veiklos branduolius, kad, reikalui iškilus, galėtume greitai reaguoti. Dabartiniu metu matyti aiškus išeivijos pavargimas. Su Lietuvos atstatymu daugelis nebeatoms prasmės tolimesnei išeivijos veiklai, manydami, kad viską gausime iš Lietuvos. Kurie taip mano, tad iš pirmo žingsnio nusivils. Beveik penkiasdešimt metų mes tikėjome ir laukėme Lietuvos prisikėlimo, tačiau nebuvo numatę išeivijos rolę ir jos išlikimo reikšmės. Tad visa veikla ir pasileido, kaip elgetos apyvarai.

Juozas Žygas

AR ATGIS LIETUVYBĖ PIETRYČIŲ LIETUVOJE?

Santykiai su lenkais

IGNAS MEDZIUKAS

Lietuvybė okupacijų metais

atėjo tik 17 („Lietuvos aidas“, Nr. 228).

Nebyli kova dėl mokinių

Pasakojama, kad Baltojoj Vokė, kaip ir kitose Šalčininkų rajono vietovėse, vyksta nebyli kova tarp lietuvių ir lenkų mokyklų dėl kiekvieno mokinio. Lenkų mokyklų mokytojai, dažniausiai įvairūs politiniai veikėjai, kuriems pagalbą teikia Lenkijos visuomeninės organizacijos. Mokyklos remiamos ne tik knygomis bei kitomis mokslui priemonėmis, bet taip pat drabužiais, maisto produktais. Tikslas — patraukti į lenkų mokyklas daugiau mokinių: „Eikit į lenkų mokyklą, gausite ir jūs“. Rajone visais būdais vykdoma lenkinimo politika. Kiekvienas lenkų mokyklos mokytojas įpareigotas raginti, kad vaikai būtų leidžiami į lenkų mokyklą. Jei mokytojai to nedaro, tai jie mokyklai netinka.

Baltosios Vokės lenkų mokykloje kai kuriose klasėse nebuvo jokios žymės, kad ši mokykla yra Lietuvoje. Dargi kai kurie vaikai nežinojo, kokią valstybę jie gyvena. Juk nuo pat pirmosios klasės brukama mintis, kad čia lenkų žemė. Milkūnų pradžios mokykloje, kur dėstoma lenkų kalba, yra tik Lenkijos respublikos herbas ir himnas. Mokyklos stende randami tokie užrašai: „Jestemi polakami, Ziemia ojcow — nasza zemia“ (Esame lenkai. Tėvų žemė — mūsų žemė). Tai bausis lenkiškas šovinizmas ir nacionalizmas, į kurį patenka jau pirmaisiais metais vaikas. Jei ko nepadarė mokykla, į pagalbą ateina bažnyčia, nes tame krašte tik Dievoniškių, Šalčininkų, Eišiškių, Kalesninkų mokyklų, sunkiai gali patekti į aukštąsias mokyklas, kuriose reikalauja išlaikyti egzaminus. Lietuviškos mokyklos dažniausiai skundžiasi, kad pietryčių Lietuvoje lietuvių mokykloms trūksta mokytojų, nes čia gali dirbti tik tikri idealistai. Mokytojui sunku gauti tinkamą butą, blogas susisiekimas su Vilniu ir kitais didesniais Lietuvos miestais, svetima aplinka.

Juk patiems vaikams daroma žala, nes jie, išėję lenkišką mokyklą, sunkiai gali patekti į aukštąsias mokyklas, kuriose reikalauja išlaikyti egzaminus. Lietuviškos mokyklos dažniausiai skundžiasi, kad pietryčių Lietuvoje lietuvių mokykloms trūksta mokytojų, nes čia gali dirbti tik tikri idealistai. Mokytojui sunku gauti tinkamą butą, blogas susisiekimas su Vilniu ir kitais didesniais Lietuvos miestais, svetima aplinka.

telėjo. Kančios nebuvo. Buvo tik viny, o ant vienos dar kabėjo, lyg pasityčiojimui palikta, iš peties išlaužta ranka. Paėjo į vieną galą, į kita, pasklaidė patvory suaugusias žoles, metė akis į darželio gėles, bet Kančios niekur nebuvo matyti. Kas nuplėšė, nusinešė, o gal kaip šventą Joną sudaužęs, kur ant kelio išmetė. Nei patvory, nei darželio nieko neradęs, pasiėmė kopėčias ir palipo nuimti rankos.

— Kas atsitiko? Ar dievukas nuo kryžiaus nužengė? — išgirdo balsą ir atsisuko.

Apacioje ant kelio, dviratį tebeapžergęs, stovėjo Juriukas.

— Nužengė tai nužengė, bet kaip buvo, kad vienos rankos nespėjo pasiimti. Ar taip labai skubėjo? — dar išsišiepė.

Skiprstūną nudiegė karštis.

Tas Juro berniukas buvo vaikas, kaip visi vaikai. Rodos, dar geresnis negu kiti. Kai piemenaudamas pas Jučą, atgindavo į pakrūmę, dažnai užbėgdavo pas jį, grožėdavosi jo išdrožtais šventaisiais ir prašydavo, kad ir jį pamokyti, kaip tokius stebuklus padaryti. Net ir mėgino, bet, matyti, ranka buvo ne tam, o gal ir kantrybės trūko. Visą norėjo padaryti greitai. Net vėjo malūnėliui lentpjūvius nesisekė panašius į žmones išramtyti. Malūnėlius tai padarydavo ir lentpjūviai įjudavo, tik į žmones tai jau nė kiek nebuvo panašūs. O ir pats buvo karštas, kaip į šiaudus įsimitusi ugnis. Kai visai nenorėdamas užgauti labai švelniai, net pažuokaudamas pasakė, jog nereikia nusiminti, kad Dievas ne tam rankas davė, kad, matyti, jo rankoms ir galvai yra ką kita skyręs, vaikas tik žybtėrėjo ir atkirtė:

— O aš noriu. Jeigu Dievas nepadės, paprašysiu velnio, bet ir šventųjų nedrošiu. Velnius drožinėsiu. Geresnius už tavo šventuosius.

Skiprstūnas dar norėjo ką pasakyti, bet vaikas nė

neatsisukdamas išlėkė ir nubėgo pas karves. Velnių drožti neišmoko, bet, rusams užėjus, gavo valsčiaus komitete darbo ir kiekvieną rytą dviračiu pravažiuoja į darbą, o vakare namo. Kartais, jeigu Skiprstūnas būdavo kieme, sustodavo pašnekėti. Tai jis aną kartą ir pasakė, kad komsorgas nupirko šventą Joną už dešimt rublių ir butelį degtinės. Taip tiesiai ir pasakė:

— Ar jau girdejai, kad tavo Šilupių šventą Joną komsorgas iš erno nupirko už dešimt rublių ir butelį degtinės?

Bet, kas buvo tas bernas, nepasakė. Sakė pasakysias, kai tikrai sužinosias. Ir dabar stovėjo, apžergęs dviratį, ir ligi ausų šypsojosi.

Skiprstūnas niekada nebuvo karštakošis, bet šį kartą su vargu nurijo karštį ir, kiek begalėdamas ramiau, paklausė:

— Pasakyk, kurio didvyrio čia darbas? Tavo ar to erno, kuris dirba jūsų, kaip čia tam jūsų komsorgui. Bet jeigu jau plėšė, tai kodėl ne visą. Kam dar ranką paliko? Ar labai skubėjo, ar pabijojo Dievo dešinosios?

— Aš? Ne, dėduk, tokie darbai ne man. Gerti dar neišmokau, o pinigų ir savo užtenka. Dabar valdžia savo darbininkams gerai moka. Bet, dėduk, kaip yra, kad pats nesupranti? Pats padarei ir nesupranti. Juk Dievas nematomas. Manai, kad kuri smagu ant kryžiaus kabėti ir žiūrėti, kaip jo sukurti žmonės dabar laisvi vaikšto ir džiaugiasi, kad sekmadienį nereikia viską mesti ir keliaklūptiesiems į bažnyčią bėgti. Tai ir nutarė nulipti ir nueiti į dangų. Matai, kad tebelipa. Viso jau nebemaatyti, tik su viena ranka dar tebesilaiko, tai ji ir tematyti. Bet jis pats tebėra čia visas. Tik pagriebk žemiau ir užgriebi. Jeigu leis, gal dar ir atgal užkelsi. Kai priksai, vėl bus matyti.

Nusijuokė, pasipypyrė, užgulė dviratį ir nulėkė.

— Paršas! — potyliai keiktelėjo Skiprstūnas ir valandėlį žiūrėjo į nukleikantį.

Jeigu tuomet dviratis būtų susimėtos ir Juriukas

Danutė Bindokienė

Ar medaus mėnuo artėja prie pabaigos?

Rusijos valdžios viršūnė, pagaliau apsižiūrėjo, kad tauta žavisi nacionalizmo atgimimu, net ir labai šovinistinio nacionalizmo apraiškomis. Geriausias pavyzdys to naujo susidomėjimo viskuo, kas rusiška ir tuo pačiu vis kylančio antagonizmo Vakarams, yra Vladimir Žirinovskio laimėjimas paskutiniuose Rusijos rinkimuose, kur jis kaip tik iškilo dėl savo šovinistinių pažiūrų. Ir iki šiol — juo labiau Žirinovskio plepalai erzina vakariečius, tuo jis darosi populiariesnis savo tautos tarpe.

Visi šie reiškiniai negalėjo likti be atgarsio Rusijos valdančiuosiuose sluoksniuose. Tikėdamasis suramstyti pašlijusį savo populiarumą, ir prez. Jelcinas pamėgino pasinaudoti Žirinovskio taktika. Praėjusios savaitės trečiadienį jis atsisakė susitikti su buvusiuoju Amerikos prezidentu Richard Nixon, kuris lankėsi Maskvoje.

Negana to, Nixonas prarado ir garbingojo svečio statusą, kai Jelcinas įsakė atšaukti jo apsaugai paskirtus asmenis ir atimti limuziną, turėjusį vežioti Nixoną po Maskvą. Už ką jis buvo „nubaustas“? Richard Nixon padarė klaidą, susitikdamas su didžiausiu Jelcino priešu, neseniai iš kalėjimo paleistu Aleksandru Ruckoj ir kitais buvusiais komunistais bei kraštutiniaisiais nacionalistais. Žinoma, Nixono „prasirėžimas“ buvo tik dar vienas šiaudas ant rusiškosios prezidentūros „kupranugario nugaros“, nors jos dar visiškai neįlaužęs, bet jau gerokai įlenkęs. Prisiminkime, kad visi neseniai JAV ir Rusijos vyriausybė susikirto dėl šnipinėjimo: kas ką šnipinėjo, kas kam ir už ką mokojo... Be to, atrodo, kad „medaus mėnuo“ tarp Jelcino ir Bill Clinton pradeda atvesti, vienai ir antrai pusei gerokai nusivylus dėl neįvykdytų pažadų ir kitokių nesklaidumų.

Amerika pagaliau nusiėmė „rausvus akinius“ ir į Rusijos

politiką „artimame užsienyje“, kurį sudaro 14 buvusių sovietijos respublikų, žiūri daug realiau. Jelcinas, o ypač jo užsienio reikalų ministras Andrei Kozjrevas, vis atviriau kalba apie rusų teises minėtose respublikose ir žada ginti tų teisių pažeidimus, nesiskaitant su priemonėmis bei jų pasekmėmis. Rusijos kariuomenė tebelaikoma Estijoje, Latvijoje, Moldovoje. Nors iš Lietuvos paskutiniai kariai buvo išvežti pernai rugpjūčio mėnesį, bet laisvas kariuomenės tranzitas į Karaliaučų per Lietuvos teritoriją yra tarytum žaidimas su degtukais prie atviros parako statinės. Negana to, Rusija savo įtaką plečia ir kitose buvusiose respublikose, siųsdama „taikos palaikymui“ savo karinius dalinius. Kitose vietose savo kontrolę mėgina išlaikyti sustabdydama būtiniausius kasdienes reikmenų tiekimą (pvz. dujų tiekimą Ukrainai).

Jelcinui svarbu išsilaikyti valdžioje ir užsitikrinti laimėjimą būsimuose rinkimuose. Jeigu jam reikės griebtis rusiškojo šovinizmo pagalbos, be abejo, bus ir taja pagalba pasinaudota. Ženklai jau dabar matyti. Žinoma, nacionalistinis atgimimas bet kurioje tautoje yra sveikintinas reiškinys. Rusijoje sveikas, nuosirdus, kylantis iš pačių tautos gelmių, patriotiškumas buvo griežtai kontroliuojamas komunistinio režimo ir tegalėjo pasireikšti tik tiek, kiek jis buvo naudingas kaip įrankis pavergtųjų kraštų dominavimui ir rusinimui. Tačiau nacionalizmas, kuris atsisako gerbti artimųjų ar tolimųjų kaimynų teritoriją, kuris remiasi grasinimais ir visuisku tarptautinių bei žmoniškumo dėsnių nepaisymu, yra nemažiau pavojingas už nacionalizmą, komunizmą ir kitokią „izmą“. Vakaru demokratija turi nuolat budėti ir stengtis, kad Europoje vėl neišsiplėstų pavojingas auglys, kurio nuodai kelia pavojų ne tik Europos, bet ir viso pasaulio taikai.

PROTESTUOJA ALKOHOLIO IMPORTUOTOJAI

Alkoholinių gėrimų importuotojai teigia, jog vyriausybės sprendimas imti iš jų 150,000 litų metinį mokestį pakerta jų

verslą. Rinkoje išliks tik kelios stambios bendrovės, sugebančios sumokėti tokį mokestį. Be to, nuo balandžio 1 dienos vyriausybė planuoja uždėti visoms, į Lietuvą įvežamoms, prekėms 18% mokestį.

SEKIT PASKUI MANE

JURGIS JANKUS

2

Skiprstūnėlis apie tokius didelius reikalus galvos niekada nesuko, bet labai paprastai pasakė:

— Juk sakei, kad padaryčiau didesni, tai padariau ir atiduodu. Tamstai atiduodu, tai ji ir tamstos — dar pridėjo.

O jam pačiam buvo nei šiaip, nei taip. Kitus šventuosius padarydavo ir atiduodavo arba kam į kopyltstulpį įstatydavo, bet čia buvo kitaip. Kai baigęs emė gręžti per rankas ir per kojas skylutes vinims, neįjaukamas ėjo per širdį, bet prie kryžiaus kalti ranka nekilo ir gana. Rodėsi, kaip čia, lyg būtam anų dienų pagonis Romos kareivis. Niekam to nepasakė, bet į ranką plaktuko imti neišdriso. Pastatė kopėčias ir paprašė tėvą, kad palypėjęs prikalėtų. Jis tik už kojų pakels ir palaikys. Tėvas palipo ir prikalė, o jam net ir ligi šiol neįauko. Jis vis tebeatmota tėvą Kristaus rankas ir kojas prie kryžiaus kalandį ir kiekvieną sykį nueina per širdį, kam prašė tėvą padaryti tą, kas jam pačiam atrodė sunku. Ar motina kada apie savo troškimą kunigui sakė, niekas nežinojo, net kai buvo pašventintas kiekvieną dieną ėjo prie jo pasimelsti, ir Skiprstūnas pirmą sykį pajuto palengvėjimą, kad motina jau seniai po velėna, kad jos širdies Nukryžiuotojo pasisavinimas nebespaudžia.

Jau ėjo pasiimti įrankių nuskaistinti švento Jono veidą, bet kryžius vėl patraukė akį: nuo dešinės kryžmos kažin kas kabeliavo. Pasuko prie lango ir aiktelėjo: nuo kryžmos kabėjo ranka ir vėjo pučiama judėjo. Net akis pasitrynė. Nebuvo girdėjęs nei vėjo, nei audros, kaip galėjo ranka atsisukti. Neaiškaus nujautimo vejamas, išbėgo laukan, pažvelgė į kryžių iš priekio ir vėl aik-

(Bus daugiau)

APMASTYMAI IŠ TURNIŠKIŲ

(Nuotrupos iš dienoraščio. Sekmadienis kovo 6 d.)

JUOZAS GAILA

Šiandieną po Mišių Katedroje, nužingsniavau į Pilies gatvę tebevykstančią Kaziuko mugę. Šaligatviai Vilniuje apšalę, susimaišę su išbarstyto smėliu sniegas nei nuo jų, nei nuo gatvių daugiausia nenuvalytas. Slidinėjau kartu su vilniečiais po rusvą, kai kur iki kojos kauliukų gilumo sniegą, tai atsimušdamas į kitus, tai kitiems atsimušant į mane. Man ir pačiam keista, kad aš jau įprantu neatsiprašyti, nes čia niekas už tokius menkniekius neatsiprašinėja. Pilies gatvėje — masė žmonių. Abejose gatvės pusėse šaligatviuose ir ant stovinčių automobilių išdėstyti pardavimui daiktai. Ir ko čia nėra. Gintaro dirbiniai, medžio drožiniai, pintinės, paveikslai, keramikos ir molio dirbiniai, mediniai ir moliniai švilpukai, įvairios švilpynės, metalinės ir molinės žvakidės, na ir verbos, verbos. Minia linksmino gatvės muzikantai: jaunuoliai ir vaikai. Sunku buvo praeiti pro juos, neįmetus dolerio kito į rinkliavos indą su užrašu: „Badaujantiems Lietuvos muzikos studentams“, o panašių užrašų netrūko, ir nepajutau kaip dvidešimtinė išsidalino. Tie badaujantys studentai neatrodė nusilpę, nes jų rankose raitėsi armonikos, akordeonai, o kojos sniege smagiai trypė polkų ir kitų šokių ritmą. Net ir kažin kokios religinės sekos jaunuoliai šoko ratu, dainuodami apie laimę, kurią galima pajusti, pažinus Jėzų. Spėjusiam praprasti prie surigusių veidais Vilniaus neprivatizuotų krautuvų pardavėjų, čia stebino mugės prekiautojai. Jie šypsodamiesi šaukė: „Gerbiami ponai, pirkite mūsų indus. Kainos fantastiniai aukštos, bet neatsidžiausite jų kokybę“, „Pirkite mūsų švilpynes, jos pačios švilpia!“ Neiškenčiau nenusipirkęs „burnoj tirps-tančių blynų“, bet jie netirpo, o neiškepusi tešla vėlėsi tarp dantų. Bet tai nebuvo svarbu, nes ta, nuo šalčio paraudusiais skruostais mergina, būtų galėjusi man įsiūlyti ir samtį tešlos.

Virš minios pasirodė nešamos lietuviškos trispalvės ir plakatai. Katedros link žygiavo buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai. Ant pirmutinio plakato buvo užrašyta: „Šalin nuo valdžios vairo, tautos duobkasiai!“. Panašūs buvo ir kiti plakatai. Mane stebino tiek demonstrantų, tiek visos minios toks geras apsirėngimas. Moterų kailiniai paltai, vyrų rusiško stiliaus, taip pat kailinės kepurės, jaunuolių ir vaikų įvairiaspalvės, vakarietiško sukirpimo striukės. Aš su savo plonu amerikietišku paltu, be kepurės, be pirštinių, be šaliko, ne tik atrodžiau kaip skurdžius, bet ir nuo šalčio pradėjau kalenti dantis. Kadangi netoli esančioj Stiklių gatvėje gyvena šimtametis senelis, kuris per vieną mokytoją buvo prašęs jį aplankyti, tai aš sniegu, slidinėdamas ten ir patraukiau. Praėjau pro buvusio žydų geto vartus, kur prikaltas paminklinė lenta su planu, parodančiu vokiečių okupacijos metais buvusio geto ribas. Stiklių gatvėje neradamas norimo namo numerio, buvau nukreiptas į Žydų gatvę, iš kur turi būti įėjimas. Priėjęs prie vartų, išgirdau baisų staugimą. Vartuose piovėsi du katinai. Niekada nebuvau matęs taip žiauriai besidraskančių katinų. Taigi stovėjau, bijodamas pro vartus eiti, kad įsiutę katinai neįsikibtų man į kinkas. Iš kažkur atsirado koks septyniametis berniukas, spyrė besikan-džiojantiems gyvuliams, kurie persiskyrė, kraujuodami nukūrė

skirtingomis kryptimis. Gerokai susigėdęs, kad aš, buvęs marinas, pabūgau katinų, nors kažkada JAV prezidentas Carteris net kraliko buvo įbaugintas, spaudžiau skambučio mygtuką, tikėdamasis pamatyti lovoje gulintį šimtametį senelį. Mano nuostabai, duris atidarė nedidukas, žilais, žilais, ilgokais plaukais ir tokia pat barzda, guvus senukas. Nuvilkio jis man paltą, vedė į kambarį, kurio visos sienos buvo padengtos lentynomis, pilnomis knygų.

Tai buvo Kazimieras Skebėra, buvęs Lietuvos nepriklausomybės kovų savanoris, Klaipėdos sukilimo dalyvis, „Lietuviškosios enciklopedijos“ darbuotojas, didelis meno kolekcionierius, gausios lituanistinės bibliotekos savininkas, vienuolika metų Stalino kalintas konclagery. Sutiko jis mane, tartum seną bičiulį ir tuojau užsimezgė mūsų pokalbis. Mane stebino ne tik jo išvaizda, bet ir atmintis. Turbūt mano akyse matydamas abejones jo amžium, jis rodė dokumentus, kurie tikrai bylojo, kad jam, š.m. sausio 12 d. suėjo šimtas metų. Jis nuo pat mažens vegetaras, niekada sunkiai nesirgęs, tik dabar labai nusilpęs akys, tai priverstas naudoti padidinamąjį stiklą skaitymui. Nepriklausomos Lietuvos laikais jis buvo sukaupęs didžiulę meno kūrinių kolekciją, anot jo, didžiausią ir vertingiausią visame pasaulyje. Atėję bolševikai ne tik suėmė ir ištremė jį, bet pagrobė jo visą paveikslų kolekciją ir sunaikino jo gausią biblioteką. O jo tėvą, kuris bandė iš-

saugoti kai kurias jo knygas nuo sunaikinimo, čekistai prie jo motinos akių šautuvų buožėmis užmušė.

K. Skebėra iš tremties buvo paleistas 1955 metais be teisės apsigyventi Lietuvoje. Jis vis tiek grįžo Lietuvon, apsigyveno tiesiog tvarte ir vėl pradėjo rinkti knygas, kartais dėl jų atsisakydamas ir maisto kąsnio. Skaudžiausia, kad jis negalėjo ir negali atgauti savo turėtų paveikslų, kuriuos tuo laiku pasigrobė žinomas komunistas ir dabar juos tebeturįs. Metai bėgo, pamėgo jį apylinkių jaunimas, kuris ateidavo pasiklausyti jo pasakojimų. Viena mergaitė pažadėjusi, kad pakalbėsianti su savo seneliu, kuris daug gali, ir parūpins jam padarų butą. Netrukus jis buvo nuvežtas į Vilnių, kur jam buvo pasiūlytas erdvus keturių kambarių butas. Pasirodo tas geradaris buvo dabartinis prez. Algirdas Brazauskas, o ta mergaitė — jo dukraitė. K. Skebėra to erdvaus buto atsiskaitęs, kaip jam per didelio, ir laišku padėkojęs Alg. Brazauskui. Valdžion atėjęs V. Landsbergis atsiuntęs sunkvežimį, kur be ceremonijų buvo sukrautas visos K. Skebėros knygos ir jis atvežtas į dabartinį patogų butą Stiklių gatvėje.

Visgi seneliui Kazimierui teko vėl rašyti laišką. A. Brazauskui, šį kartą jau prezidentui. Pernai sužinojęs, kad ruošiamasi Čiurlionio paveikslus siųsti į parodas užsienin, jis susijaudinęs kreipėsi į prezidentą, aiškin-damas, kad tie paveikslai tiek trapūs, jog tokių kelionių neišlaikys ir subyrės. Prezidentas jo laišką persiuntė Kultūros ir švietimo ministerijai, kuri šį reikalą ištirti pavedė M. K. Čiurlionio dailės palikimo globos komisijai. Pastaroji po pasitarimo vis tiek pritarusi surengti M. K. Čiurlionio muzikinę ir

dailės kūrybos parodą 1995 metais Bonoje. Vokietijoje, skirtą 120-sioms gimimo metinėms. Tas nepaprastai apkartino K. Skebėros dienas. Man išeinant ir prižadant jį vėl aplankyti, jis apdovanojo mane savo 1990 metais išleista knyga „Reikėjo mūsų kančių“.

Poetui Baliui Gaidžiūnui i Lietuvą išvykstant, jo išleistuvėse Clevelande. Iš k. — dr. B. Butkuvienė, dalį programos atlikęs humoristas Vladas Vijeikis ir Anicetas Bundonis.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

niškes, jie — kažkur kitur. Bute, besekdamas žinias televizijoje, vartau K. Skebėros dovanotą knygą. Įžangoje jis rašo: „Gerasis mano Dieve, padėk man šioje kelionėje dar kartą, padėk pereiti tą siaubingą, žmogui neįsivaizduojamą sovietų Golgotą žvėriškų čekistų priežiūroje“. Televizijoje matyti minios buv. tremtinių ir politinių kalinų, bedemonstruojančių prie LDDP būstinės. Jie bandė deginti pastatytą piramidę, kurios viršūnėje buvo įrašyta A. Brazausko pavardė, o apačioje LDDP. Piramidė nedegė. Grįžtu prie knygos. Jos pabaigoje rašoma: „...prisiliečiu prie kančių, patirtų sovietų konclageriuose, ir matau, kad atkūriau tų skausmų tik labai mažą lašelį palyginti su visu didžiuoju mūsų tautos sopulių okeanu. Ir vėl klausiu save: kaipgi tu, Kazimierai Skebėra, išlikai? Ir atsakau: mane pagimdžiusi mano geroji Mama man nedavė trijų blogiausių dalykų — baimės, pavydo ir egoizmo. Žinoma, to maža. Labai ilgėjausi Tėvynės, gimtosios sodybos, savo žemės, maldžiausi ir be galo norėjau nors vargo ir senatvės išsekintas grįžti gimtinėn, idant ten atsigulčiau po gimtosios žemės vėlėna“.

Making a big world smaller.

What difference does it make that Lufthansa flies to more international destinations than any other single airline? Or that every 40 seconds a Lufthansa plane takes off or lands in one of 180 cities around the world? The point is that over the years every experience with every traveler, from every corner of the world, has helped us understand you. We've come to know cultures and customs from around the globe. All the better to help you feel at home everywhere, on the ground, and in the air. Even in many cities we don't fly to, you'll find a Lufthansa office ready to serve your needs. Experience that's worldwide and worldwide. It's a difference that's helped us make friends with a world full of travelers. And that can make this big world feel very small indeed.

Lufthansa

For reservations or information call 1-800-645-3880 or see your Travel Agent. Lufthansa is a participant in the mileage programs of United, Delta and USAir.

A passion for perfection.®

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJUS.

H. Deckys
Tel. 585-6624

Vilniaus Universiteto Dainų ir Šokių ansamblis

Atlieka: Kepurinę, Brolio sode, Du raitu jojo, Leliūnų Kadrius, Parovėja, Rolenderis, Pjesė skrabalams, Untytė, Į šventę, Kadrius ir polka, Jaunimo šokis.

Meno vadovas ir dirigentas — Vidas Aleksandravičius. Choro vadovas ir dirigentas — Vytautas Abaris. Kanklių grupės vadovė — Daiva Čičinskienė. Orkestro vadovas — Kastytis Mikiška.

Kasetė — stereo, 1989. Kasetės kaina 10 dol., Illinois gyventojams Tax 0.88 ct. Persiuntimo išlaidos: USA — 3 dol.; Canada — 4 dol.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- **MLS.** Kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **vegtul**
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS
Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAITISUI
Bus: 312-585-6100, nam. 312-778-3971

Lietuvoje parduodu 2 aukštų namą, gražioje vietoje, prie Platielių ežero. Dėl daugiau informacijų rašykite: **Bronė Zakarauskienė, Puodžių 3-9, Klaipėda 5800, Lithuania.**

New Smyrna Beach, FL
Sav. parduoda citrus vaisių sodą (orange grove) ant 5 akrų žemės su 4 mieg., 2 vonių geru namu. Nesenai ši nuosavybė buvo „rezoned“ kaip komercinė, todėl ją galima laikyti tokią, kaip yra, arba planuoti biznį. Kvalifikuotus pirkėjus finansuoti įsivini-ninkas. Kreiptis: **Joe Stanaitis, tel. 407-428-2412.**

"CENTRO KUBAS"

Tikrų lietuvių nekilnojamojo turto biuras iš Vilniaus "Centro kubas" priima užsakymus parinkti ir įsigyti gyvenamuosius namus ir butus Vilniuje. Kiekvienam besidominčiam asmeniškai suteiksime informaciją.

"Centro kubas"
Pylimo gatvė Nr. 12
2001 Vilnius
Lithuania

tel. (370-2) 22-70-90,
22-78-41

DRAUGE GAUNAMI RELIGINIAI LEIDINIAI

ŠV. RAŠTAS, SENASIS TESTAMENTAS. PRANAŠŲ KNYGOS. Kun. Ant. Rubšys. 670 psl.	\$12.00
ŠV. RAŠTAS, SENASIS TESTAMENTAS. PENKIAKNYGĖ. Kun. Ant. Rubšys. 449 psl.	\$12.00
ŠV. RAŠTAS, NAUJASIS TESTAMENTAS. kun. Česl. Kavaliauskas. 648 psl.	\$10.00
KRISTAUS MOKSLO ŠVIESA. Kun. J. Velutis. 230 psl.	\$7.00
DIEVAS IR ŽMOGUS. Prel. F. Bartkus. Kan. P. Aleksa. 518 psl.	\$5.00
LAIŠKAI ŽMONĖMS. Giovanni Papini. 215 psl.	\$1.00
KUNIGAS DIEVO IR ŽMONIŲ TARNYBOJE. Mykolas Krupavičius. 723 psl.	\$1.00
MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE. J. Vaišnora, MIC. 445 psl.	\$1.00
MARIJOS ŽODIS FATIMOJE. Kan. dr. P. Aleksa. 128 psl.	\$1.00
TIKĖJIMO, IŠMINTIES IR TAIKOS DVASIA. Vyt. Bagdanavičius. 203 psl.	\$6.00
MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE. Vysk. V. Brizgys. 142 psl.	\$1.00
JĖZAUS GYVENIMO ILLUSTRACIJOS. Kęst. A. Trimakas. 134 psl.	\$7.00
UŽRAŠAI. JURGIS MATULAITIS. Red. O. Mikailaitė. 368 psl.	\$12.00
MANO DIEVE VIS ARČIAU PRIE TAVĖS. Ladas Tulaba. 364 psl.	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai prideda Sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi — tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių, dar turi pridėti \$2,75 supakavimo, išsiuntimo ir pašto išlaidų apmokėjimui.

LAIŠKAI

REIKIA SUSIGRAŽINTI ATTITRUKUSIUS

Kad lietuvių išeivijos jaunėnė kartą turi žmonių, kurių galvose ir stilius nėra amerikietiškas, bet realus pasaulio padėties įvertinimas, tai dėl to reikėtų tik džiaugtis.

Jurgio Lendraičio „Draugui“ parašytame straipsnyje (vasario 24 d.) „Laisva Lietuva ir išeivijos uždaviniai“ yra pasakyta daug tiesos ir išeivijos lietuviams priimtinių minčių bei pasiūlymų.

Kada vyko istorinė Lietuvos laisvės atgavimo diena 1990 metais, mūsų tarpe atsirado daug pirmiau negirdėtų ir nematytų lietuvių, kurie išėjo viešumon, su pasididžiavimu pasisakė esą lietuviai ir norį kartu dirbti Lietuvos labui.

Praėjus kuriam laikui po laisvės atgavimo, tie visi „naujieji lietuviai“ staiga vėl dingę.

Mano pasiūlymas yra J. Lendraičiui ir kitiems jaunesnės kartos lietuviams rasti būdą ir priemones, susitikti su tais vėl atitrūkusiais lietuviais ir dėti pastangas bent dalį jų grąžinti į lietuvišką gyvenimą.

Mes visi kartojame, kad jaunimas yra mūsų ateitis. Tas yra tiesa. Tačiau šiuo metu geriausią pagalbą turime iš šio negausaus jaunimo, kuris kartu su visais dirba Lietuvos labui. Deja, jo neužtenka. Laikas nestovi vietoje.

Todėl ir išeivijos veiksniams reikia pradėti įgyvendinti pakeitimo – testinimo sąvoką.

Vytautas Šeštakas
Los Angeles, CA

NORIU PAPILDYTI E. RINGAUS STRAIPSNI

„Drauga“ Vokietijoje gaunu po aštuonių savičių, tad vėlokai galiu papildyti Edmundo Ringaus (1993 m. gruodžio 21 d.) straipsnį, kuriame jis rašo: „Atėjo 1939 m. ruduo. Sutriuškinta lenkų kariuomenė Vilniuje prašė priimama Lietuvos prieglobstin. Vilniaus lietuvių veikėjai kreipėsi į lenkus, pasiūlydami apsaugoti Vilnių nuo būsimo bolševikų užėmimo. Be ar su lenkų vyriausybės žinia, jau prie Rumunijos sienos, pasiūlymas atmestas. Lietuvai užteko pasiūsti porą pulkų ir Vilnius būtų buvęs išvaduotas... kas žino, gal tada, nepaisant galimo sovietų protesto, Lietuva būtų atgavusi daugiau lietuviškų teritorijų ir apsaugojusi Vilnių nuo apiplėšimo. Gal nebūtų reikėjęs grąžinti dėkoti Stalinui už grąžintą Vilnių“.

Tuo klausimu Lenkijos karo atstovas Lietuvoje plk. L. Mitkiewicz savo prisiminimuose rašo: „Rugsėjo mėn. 14 d. Vakar buvome Vilniuje. Stefa (plk. L. M. žmona. Jo „kauniški prisiminimai“ yra skirti gyvenimo draugei Stefanijai Olechno-Huščovo – K.B.) vežė galionus jodo, tvarstomos medžiagos, pagalves, baltinius ir kt. Be to, ji norėjo aplankyti motiną. Tuo tarpu aš norėjau susisiekti su gen. Štabu, sužinoti bendrą Lenkijos padėtį. Nusi-vyliau. Vilnius yra visiškai atkirtas, be jokių žinių, ryšių. Panašiai kaip ir mes Kaune. Pataikiau į vaivados Maruševskio sušauktą posėdį su Vilniaus įgulos karinių dalinių vadais. Svarstomas buvo klausimas, kokių reikia imtis apsigynimo priemonių, puolant Lietuvai Vilnių. Vilniaus puolimas buvo laikomas didžiausiu pavojumi. Kategoriskai nuraminau jų baime, tvirtindamas, kad dabartinėje situacijoje Lietuva neturi tikslo mums smėgti peilį į pečius. Mano teigimas buvo aiškiai priimtas su nepasitikejimu. Vilnius visiškai be ka-

riuomenės. Keli silpnai ginkluoti KOP (Korpus ochrony pagranicza – pasienio apsaugos korpus) batalionai, keli ginkluoti I pulko batalionai, sudaryti iš pašauktų atsarginių, tačiau vėl visiškai be ginklų. Vilnius negalėjo gintis puolant vokiečiams, negalėtų jis priešintis ir lietuviams, jeigu jie susigundytų jį užimti“ (L. Mitkiewicz, „Wspomnienia kowienskie“, psl. 243-244).

Kazys Baronas
Vokietija

AČIŲ KUN. BAGDANAVIČIUI UŽ PAAIŠKINIMĄ

„Drauga“ nr. 35, š.m. vasario 19 d., ir nr. 40, vasario 26 d., skyriuose „Iš ateitininkų gyvenimo“ kun. V. Bagdanavičius pateikia rožinio (rožančiaus) paslapčių aiškinimą.

Nežinau, kodėl tas rašinys spausdintas „Iš ateitininkų gyvenimo“ skyriuje, nes aiškinimas labai reikalingas ne tik ateitininkams, bet visiems ir visokio amžiaus krikščionims, ypač jaunimui. Daugelis rožinį kalbančių, nors ir mini jo paslaptis, bet jų prasmės nežino, ar žino labai mažai. Taip pat galėjo kai kurių paslapčių prasmės aiškinimas būti išsamesnis, o ne prabėgomis pateiktas.

Ačiū kun. Bagdanavičiui ir už tuos pateiktus paaiškinimus. Būtų gera, kad jis išsamesniu straipsniu pateiktų rožinio aiškinimus ir tuo paskatintų daugiau žmonių, ypač jaunų, kalbėti šią maldą. Ypač, kad tai galima daryti visokiose aplinkybėse ir kiekvienu metu, nes ji kalbėti galima ir rožinio (rožančiaus) neturint, o naudojant tik rankos pirštus.

Juozas Kriaučiūnas
Putnam, CT

KUR DINGO TIKROVĖ?

Prieš keletą metų atgavus nepriklausomybę ir išeivijos laikraščiams pradėjus dėti iš Lietuvos spaudos surinktas žinias, tuoj kriti į aki subjaurota Lietuvos laikraščių kalba. Su nuostaba žiūrėjome į kalbą dusančią svetimžodžių gausą, nevykusiai sulietuvintus skolinius, gramozdiškus naujadarus, iki neatpažinimo sudarkytas svetimšalių pavardes ir t.t. Ikyriai piršosi gąsdinanti mintis, kad mūsų turtingas kalbos žodynas staiga tapo skurdžiu kampininku.

Tiesa, be kai kurių tarptautinių žodžių šiais laikais išsiversti neįmanoma, bet tai dar nereikia, kad turime atsakyti tikslų lietuvišką atitikmenų ir juos paskandinti užmarštyje. Apgailestautina, bet atrodo, kad išeivija jau pradeda įsisavinti tą lietuvių kalbą smaigiančią ydą. Štai „Drauga“ straipsniuose ir laiškuose užtikinami tokie pavyzdžiai: „pasigendame realaus užsienyje gyvenančių lietuvių remimo“, „susiduriant su gyvenimo realybe“, „pagrįstas praetities realybe“, „prasideda realybe“, „priekaištų ap-

Nijolė ir Remigijus Kučinskai turi 3 savo vaikučius, bet globoja dar 9. Jie gyvena Viduklės parapijoje, o našlaičiai paimti iš tos parapijos našlaityno, įsteigto klebono kun. V. Aukštakalnio.

nuoginta realybe“, „gyvenimiškų realybių verčiami“, „tai taps realybe visiems“, nenori matyti realios padėties“, „daugiau realių išpareigojimų“, ir t.t. (visi pabraukimai mano). Kuo gi nusikalto puikus lietuviškas žodis „tikrovė“? Būtų pats laikas atsipeikėti ir pažvelgti į tai, kas yra.

Vytautas Matulionis
Cleveland Heights, OH

AR TAI BŪTINA, AR REIKALINGA?

Švenčiant Vasario 16-tąją bei kitas tautines šventes, ne tik salėse bet ir po Mišių banyčiose (visuomet New Yorke), būna giedama, pirmiau Amerikos, o po to jau Lietuvos himnas. Kyla klausimas, kodėl ir kuriam tikslui būna giedamas Amerikos himnas? Juk mes švenčiame Lietuvos, o ne Amerikos nepriklausomybės šventę. Todėl ir būtų tiksli giedoti tik Lietuvos himną. Aš nematau, kad Amerikai toks „pasmilkinimas“ būtų reikalingas. O be to, Amerika per daug ir nepageidavo, kad Vasario 16-toji, o po to kovo 11-toji būtų įvykusios. Tik reikia prisiminti kaip Amerika neskubėjo su Lietuvos nepriklausomybės pripažinimu. 1918 m., Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, Amerika laukė net keletą metų („de jure“ pripažino 1922 m.). Reikėjo surinkti net 1,000,000 parašų, kad įvykusį faktą pripažintų! Pagaliau ir 1990 m. kovo 11 d., Lietuvai atstačius nepriklausomybę, tuo-

metinis Amerikos prezidentas G. Bush, nenorėdamas užrūstin-ti savo mylimiausio draugo Gorbachio, ilgai dėsė. Atsipeikėjo tik tuomet, kada pamatė, kad jis jau labai toli buvo pasilikęs nuo kitų valstybių.

Tad laikas mums atsipeikėti ir išsitiesti, atsikratyti menkavertiškumo, bei keliaklupsčia-vimo. Todėl Vasario 16-tąją, kovo 11-tąją bei kitų tautinių švenčių metu giedoti tik „Lietuva tėvynė mūsų...“, o „God Bless America“ giedokime Amerikai švenčiant jos nepriklausomybės šventę, liepos 4-tąją dieną.

P. Palys
Richmond Hill, NY

KARTAIS KRITIKUOTI REIKIA

Aš manau, kad be kritikos nesukursim geros Lietuvos. Paimkim dabartinę Lietuvos ekonominę politiką, ypač dėl užsienio kapitalo ir investicijų pritraukimo. Dėl mokesčių ir bankų sistemų nesutvarkymo, įvairių teisinių reikalų nesureguliuavimo ir kitų nepalankių sąlygų – įskaitant biurokratiją bei sovietinių laikų logiką – užsienio firmos nesiskubina į Lietuvą investuoti. Dalis tų, kurios investavo, jau nori išbėgti.

Suomių naftos firma Neste, kuri yra pastačiusi keletą modernių benzino stočių įvairiose Lietuvos vietovėse ir kuri šiais metais žadėjo pastatyti dar aštuonias, pranešė, kad Lietuvo-

je daugiau neinvestuos ir tas stotis vėliau statys Latvijoje ar Estijoje, nes Lietuvoje yra „verslui nepalankus klimatas“. Firmos direktorius pranešė, kad, jeigu tos sąlygos greitai nepasikeis, firma visai išsitraustys iš Lietuvos.

Paimkime dar kitą pavyzdį. Viena didžiausių pasaulyje firmų, Coca Cola, tarėsi su Utenos Gėrimais dėl Coca Cola, Fanta ir kitų gėrimų pilstymo ir pardavinėjimo Lietuvoje. Utenos Gėrimų vadovybė pranešė, kad dėl Coca Coloje esamo kofeino, šis gėrimas nėra sveikas gerti ir jie atsisako. Tačiau Utenos Gėrimai gamina ir pardavinėja dvyliką rūšių alkoholinio alaus ir visokių cukraus prikautų saldžių gėrimų, kurie, pagal juos, yra labai sveiki. Utenos Gėrimai turi užėmę beveik didžiausią dalį gėrimų rinkos Lietuvoje, tai, mano supratimu, jie nepori konkurencijos. Bet kaip ilgai jie apsisaus? Ar bus geriau, jeigu Coca Cola susitars su Latvijos ar Gudijos firmomis ir gėrimus gabens per sieną? Ar tokiu būdu bus nauda Utenos Gėrimams ar Lietuvos ekonomijai? Yra dar daugiau panašių pavyzdžių, tačiau nenoriu čia užimti per daug vietos.

Valentinas Ramonis
Lemont, IL 60439

KĄ DARYTI, JEI...?

„Ką daryti, jei mano artimieji mirę toli nuo namų? Ką daryti, jei aš mirčiau kažkur?... Ką mano šeima darytų...? Ką daryti, jei...“

Nestebėtina, kad žmonės rūpinasi ką daryti, jei...? Mes visi esame jaudri visuomenė: darbo reikalais keliaujame po visą kraštą, daugelis pensininkų gyvena pensininkų apylinkėse, toli nuo savo vaikų. Tačiau nenusiminkite – Mes galime jums padėti! Nelaimės atveju mes galime būti jūsų patarėjai ir pagalbininkai, nežiūrint nuotolių.

Kaip? Mes priklausome „The Inman Group“ Amerikoje didžiausiai grupei specialistų, kurie gali mirusįjį atvežti ar nuvežti į bet kokią krašto vietovę. Jūs paskambinate mums, mes paskambiname jiems – ir viskas sutvarkyta!

Patarimas: Pakalbėkime apie jūsų šeimos reikalus ir nuspręskime, kaip jūs norėtumėt tvarkytis nelaimės atveju. Kelios minutės su-taupyti jums ne vieną skausmo ir rūpesčio valandą.

CHICAGO

PETKUS & SON
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 metų
ANTHONY B., DONALD A., & DONALD M. PETKUS
312-476-2345

CICERO

PALOS HILLS

LEMONT

KAM MOKĖTI DVIEMS LAIDOJIMO
ISTAIGOMS, JEI VIENAS TELEFONO
SKAMBUTIS GALI VISKĄ SUTVARKY-
TI, NEŽIŪRINT NUOTOLIŲ?

VELYKINĖ DOVANA INDUSTRINĖS PARAMOS S-GA JAV

IPSA INTERNATIONAL siūlo Jūsų giminėms ir draugams LIETUVOJE, rūkytos kiaulienos mėšos produktų rinkinį.

15A-15 kg.	\$95.00	13A-13 kg.	\$80.00	10A-10 kg.	\$65.00
Kumpis 6 kg.		Kumpis 4 kg.		Kumpis 3 kg.	
Soninė 3 kg.		Soninė 3 kg.		Dešros 3 kg.	
Dešros 3 kg.		Dešros 3 kg.		Soninė 2 kg.	
Lašiniai 2 kg.		Lašiniai 2 kg.		Lašiniai 2 kg.	
Karbonadas 1 kg.		Karbonadas 1 kg.			
				10 kg.	
				(22 lb)	
				\$2.95 lb.	

„VĖTRŲ ANINAI“ bendra Lietuvos – JAV mėšos apdirbimo įmonė Šiauliuose, naudoja vokiškos gamybos mašinas; produktus gamina iš aukščiausios kokybės mėšos, patikrintos Veterinarinių Tarmybos skyriaus.

Siuntinys bus pristatytas į namus per dvi savaites nuo užsakymo datos. Čekius rašyti **DS ENGINEERING, INC.** Užsakymai priimami telefonu, fax'u arba paštu.

DS ENGINEERING, INC
12421 Archer Avenue
Lemont, Illinois 60439

Fax. 708-257-5852

Tel. 708-257-2034

• **Dr. Vincas Kudirka**, Lietuvos himno autorius, mirė 1899 m. lapkričio 16 d.

• **1893 m. lapkričio 9 d.** rusų kazakai Kražiuose įvykdė lietuvių maldininkų žudynes.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad š.m. kovo mėn. 10 d., Bloomfield Hills, Michigan, po sunkios ligos mirė

A.†A. ADELĖ STANIULIENĖ

Gimė Veliuonos miestelyje, Kauno apskr., Lietuvoje. Priklausė Lietuvių Bendruomenei, Lietuvos Dukterų draugijai, Balso 76-tam skyriui ir Lietuvių Fondui.

Liko dukra Gina ir žentas Ipolitas Janušiai, vaikaičiai Liana ir Tomas, Čikagoje sūnus Aras Staniulis ir vaikaičiai Stefas, Toronte sesutė Aniceta Aperavičienė, Toronte dukterėčia Vida Paškienė su šeima, giminės Lietuvoje.

Rožinis ir atsisveikinimas įvyko kovo 13 d. Harris laido-tuvių koplyčioje, Livonia, Michigan. Po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje, kovo 14 d. velionė buvo palaidota Holy Sepulchre kapinėse, Southfield, Michigan.

Nuoširdžiai prašome visus prisiminti savo maldose ir min-tyse mūsų mylimą mamytę, močiutę, sesutę ir tetą.

Nuliūdę: **dukra, sūnus, žentas, vaikaičiai ir sesutė.**

Laid. dir. Yolanda M. Zaparackienė, tel. (313) 554-1275.

A.†A. JONO ŽADEIKIO mirties metinės

Jo atminimui bus atnašaujamos šv. Mišios š.m. kovo mėn. 19 d., 9:00 val. ryto, Tėvų Marijo-nų koplyčioje.

Maloniai kviečiami giminės, draugai ir pažįs-tami dalyvauti šiose Mišiose ir drauge pasimels-ti už Jono sielą.

Liūdinti žmona Valerija

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Praejusį savaitgalį Čikagoje ir artimosiose apylinkėse buvo net 7 stambesni renginiai, kurie labai padalino lietuviškąją publiką taip, kad visuose renginiuose stokojo lankytojų. Tačiau ateinantį sekmadienį, kovo 20 d., 3 val. po pietų, yra tik vienas svarbus ir dėmesio vertas renginys – „Draugo“ ruošiamas „Dainavos“ ansamblio koncertas Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje. Kartu su ansambliu programoje dalyvauja viešnia iš Houston, TX, solistė Birutė Vizgirdienė. Programos atlikėjams akompanuoja muz. Ričardas Sokas. Jeigu praėjusį savaitgalį į visus tuos renginius susirinko publika, tai didelis „Draugo“ nuopelnas, kuriame tie renginiai buvo nuolat garbinami. Pagalvokime, kas būtų buvę, jeigu neturėtume savo dienraščio? Kviečiame į „Draugo“ ir „Dainavos“ koncertą!

Petronėlė Kvasienė, Southgate, MI, rašo, jog jai „nusiبدو skaityti 2-3 dienų senumo laikraščius. Aš skaitau Detroit Free Press tą pačią dieną, o jūsų laikraščiai visuomet mažiausiai 2-3 dienų senumo. Jei paštas Jums pristatytų laikraštį kasdien, tai skaitytumėte kaip ir amerikietiškoje spaudoje, tačiau JAV paštas šlubuoja“. Primename skaitytojus, kad „Draugas“ kas vakarą 6 valandą yra nuvežamas į Čikagos centrinių paštą ir iš ten jie siunčia mūsų skaitytojams. Dėl pašto pristatymo kenčia ne vien tik lietuviai, bet ir kitų tautybių spaudoje.

Šeštadienį, kovo 19 d., 1 val. p.p., Harold Washington bibliotekos auditorijoje koncertuos smuikininkas Raimundas Katilius, akompanuojant pianistui Leonidui Dorfman. R. Katilius, vadinamas „lietuviškuoju Paganini“, yra atvykęs į Ameriką gastrolėms, kurių metu atliks 12 koncertų Vidurio vakarų vietovėse. Jo pasirodymas Čikagos miesto centrinėje bibliotekoje yra jau antrasis (pirmą kartą koncertavo 1992 metais). Koncertas yra be įėjimo mokesčio. Kviečiama ir lietuvių visuomenė susidomėti savo tautiečio talentu, kurį vertina ne tik Lietuva, bet ir Europa, ir Amerika.

Ar kas važiuoja Verbu sekmaadienį, kovo 25-26 d., į Torontą ir galėtų į Čikagos paimti vieną kelevę? Skambinkite 312-776-8437.

x Ar jau pabalsavote už BETTY LOREN-MALTESE, lietuviškos kilmės kandidatę į Cicero miesto prezidento postą? Tikime, kad ji laimės rinkimus. Kiekvienas Cicero lietuvių balsas užtikrins jos laimėjimą.

x TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame AIR CARGO. Pinigai pervadami doleriais. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

JAV LB Švietimo taryba posėdžiavo kovo 10 d. Posėdyje buvo padaryta vasario 27 d. įvykusios darbo konferencijos apžvalga ir aptarti planai rengti panašaus pobūdžio darbo konferenciją balandžio mėn. rytiniam pakraštėje – Philadelphiaje. Švietimo tarybos narė (ir JAV LB Tarybos narė) Rima Binder apibūdino projektą, kurį ji vykdo kartu su JAV Taikos korpusu. Tai bus mokomoji knyga apie Lietuvą (anglų kalba), kuri, kartu su video juosta, bus naudojama Taikos korpuso „World Wise Schools“ programai. Mokyt. Binder surinko medžiagą iš įvairių šaltinių (su leidyklų leidimais) ir sugalvojo užsiėmimų, projektų bei galvosūkių įvairaus amžiaus vaikams. JAV LB Švietimo taryba taip pat aptarė prašymus, kuriuos įteiks Lietuvos fondui, „Eglutės“ reikalus ir pan.

Tėvų jėzuitų koplyčioje (prie Jaunimo centro) priešvėlykinis susikaupimas-rekolekcijos bus ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį (kovo 24, 25 ir 26 d.), 7 val. vakarais. Rekolekcijų užbaigimas sekmaadienį, 10 val. r. Mišiomis ir kavute Jaunimo centre. Visi kviečiami.

Čikagos lit. mokyklos bibliotekininkė Vakarė Valaitienė (viduryje) su talkininkėmis (iš kairės) Audronė Užgiriene ir Virginija Bužnienė ruošia skaitymo konkursą mokiniais.

x Ponia Anastazija Klovs nuoširdi „Lietuvos Vaikų Vilčiai“, \$10 „Lietuvos Našlaičių Globos Komitetui“ ir \$10 Lietuvos seneliams. Socialinių Reikalų Taryba labai dėkoja ir atspira už klaidingai parašytą pavardę kovo 12 d. „Drauge“. (sk)

x BALF'ui šiuo metu labai reikalingi naudoti rūbai ir batai. Maloniai prašome lietuvių visuomenę į tai atkreipti dėmesį ir paaukoti švairių, gerame stovyje rūbų. BALFas dabar ypatingą dėmesį skiria šalpai Lietuvoje ir nuolatos siunčia rūbų, maisto ir vaistų siuntinius. Rūbai priimami Centro įstaigoje 2558 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-776-7582, nuo pirmadienio iki penktadienio 9-4 v.v. (sk)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesnaukskienei, Travel Centre, Ltd., tel. 708-526-0773. (sk)

Vienintelis likęs JAV lietuvių tautinio meno ansamblis „Dainava“ atliks programą koncerte, ruošiamame vienintelio užsienio lietuvių dienraščio „Draugo“ paramai.

Nuotr. Jono Tamulaičio

Religinės muzikos koncertas rengiamas Verbu sekmaadienį, kovo 27 d., 2 val. p.p. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Programą atliks parapijos choras, vadovaujamas muz. Antano Lino, 22 asmenų simfoninis orkestras, vargonų palyda ir solo – muz. Ričardas Sokas. Taip pat dalyvauja solistai: Margarita Momkienė, Genovaitė Mažeikienė, Vaclovas Momkus ir svečias iš Lietuvos Virgilijus Noreika. Parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas visus maloniai kviečia prieš Vėlykas susikaupinti ir atsigaivinti religinės muzikos garsais.

KNYGŲ SKAITYMO KONKURSAUS

Šiuo metu Čikagos lit. mokykloje vyksta knygų skaitymo konkursas. Mokiniai knygas skaito, iliustruoja ir parašo knygų aprašymus, rinkdami sau ir savo klasei taškus. Knygų skaitymo konkursas prasidėjo Kalėdų atostogų metu. Jame dalyvauja 1-6 sk. mokiniai, 7 klase ir dvikalbės klasės vaikai. Lig šiol daugiausia taškų yra surinkę III sk., paskui jį seka V ir VI sk. Smagu pažymėti, kad konkurse labai aktyviai dalyvauja dvikalbės klasės mokiniai.

Visi mokiniai suskirstyti į tris grupes. A grupei priklauso 1-3 sk., B grupei – 4-6 sk., o C – aukštesnioji mokykla. Pirmoji grupė, perskaičiusi 10 puslapių, gauna 1 tašką; antroji gauna 1 tašką už 20 psl., o trečioji – už 30 psl. Mokykloje yra bibliotekė, kurioje sukaupta nemažai knygų jaunimui. Mokiniai gali biblioteką aplankyti pertraukos metu ir pasiskolinti knygų, parsinešti į namus. Biblioteką ir skaitymo konkursą tvarko V. Valaitienė, V. Bužnienė, L. Griauzdienė ir A. Užgiriene.

V. Valaitienė

Dėmesio! Jaunimas ateina į talką! Jeigu esate vyresnio amžiaus ir jaučiate, kad jums reikia pagalbos susitvarkyti po žiemos namus ar kiemą, ateitininkas jaunimas pasiruošęs padėti š.m. kovo 19 d., šeštadienį. Tos pačios dienos vakare, 6 val., Jaunimo centro Jėzuitų koplyčioje bus šv. Mišios. Norintiems Mišiose dalyvauti, mes parūpinsime transportaciją. Ši pavasarinė talka savo žmonėms mums, jaunimui, bus ir dvasinis atsigaivinimas, o jums – parama. Norintieji šia paslauga pasinaudoti, prašome skambinti vakarais nuo 5 iki 7 val. vak. Mariui Katiliui-Boydston, tel. 312-226-7673; arba dienos metu į Socialinės tarybos raštinę Birutei Podienei, tel. 312-476-2655.

Vidas Dumašius ir Marija A. Jurkutė atliks pagrindinius vaidmenis P. Vaičiūno melodramoje „Nuodėmingas angelas“, kurio pakartotinas spektaklis įvyks kovo 26 d., 5 val. vak., Jaunimo centre. Jiedu susilaukė gero įvertinimo per šio veikalo premjerą praėjusį rudenį.

Dr. P. Kisieliū ir O. Šulaitienė prieš beveik 10 metų Ciceroje įsteigė „Vaidilutės“ teatrą, kuris dar gyvas iki šių dienų. Šie žmonės ir dabar jam tebevadovauja, nors vaidintojų sąstata yra visiškai pasikeitęs. „Vaidilutės“ kolektyvas kovo 26 d. Jaunimo centro didž. salėje parodys P. Vaičiūno melodramą – „Nuodėmingas angelas“.

Svečiai Čikagos lit. mokyklos Vasario 16-sios šventėje, ruoštoje Jaunimo centre. Priekyje iš kairės: Elena Barienė, LF pirm. Stasys Baras, JAV LB Švietimo tarybos atstovė Ramunė Kubiliūtė, Illinois gub. Jim Edgar įstaigos etniniais reikalams vedėja Pat Michalski, įteikusi mokyklai gubernatoriaus sveikinimą.

Nuotr. V. Žukausko

Visi į „Dainavos“ koncertą!

Š.m. kovo 20 d. Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje 3 v. p.p. bus „Lietuvių meno ansamblio Dainavos“ koncertas. Jį ruošia „Draugo“ renginių komitetas. „Dainavos“ koncertų čikagiškiai laukia, mielai juos lanko, ir reikia tikėti, jie užpildys ir Marijos aukšt. mokyklos auditoriją, kaip „senais gerais laikais“. Tikima, kad čikagiškiams nenusileis ir plačiausios Čikagos apylinkės šauniųjų priemiesčių „emigrantai“ ir atskubės keliais, keleliais į šį ypatingą koncertą. Ypatinga todėl, kad jį atliks „Dainava“, o koncerto pelnas eis „Draugui“ paremti. Tat, kaip galima neatvykti ir nepradžiuginti savo dalyvavimu dviejų Čikagos mylimųjų!

„Dainavos“ ansamblis buvo vos nepriklausomybės atkūrimo akta, įtvirtintą kūrėjų gyvybių auka.

Šiai laisvės džiaugsmo ir vilties šventei pritaikyta jautrių žodžių tarė poezijos mėgėjas Juozas Pažerūnas, pajavirindamas savo svarstymus išėjvijos ir tėvynėje gyvenančių poetų posmais. Jie pasidžiaugė, kad mes, Melrose Parko ir apylinkės lietuviai, susiburiame kasmet atsinaujinti ir prisiminti tėvynės poeto Justino Marcinkevičiaus žodžius: „O kas gi mes, tėvyne, jei ne tu? / Ar mes nesame tavo amžių sekundės ir minutės?“ Prelegentas pabrėžė, kad, kalbant apie Lietuvos valstybės atkūrimą, negalima pamiršti ir jos įkūrimo, pareikalavusio daug išminties ir pastangų, nugalint įvairias kliūtis. Mūsų himne išaukštinta didinga Lietuvos praeitis buvo stiprybės šaltinis, atkuriant pirmąją Lietuvos Respubliką 1918 m. vasario 16 d. ir įtvirtinant Nepriklausomybės atkūrimo aktą. Istorinės Lietuvos tradicijos išugdė naują, savo gimtąją žemę mylinčią, už jos laisvę savo gyvybę pasiausiausią atiduoti kartą, pasireiškusią 1941 m. birželio 22 d. sukilimu prieš sovietus ir ryžtingai kovojusią prieš nacines Vokietijos kėslus. Jų kovos dvasia rodė kelią broliams partizanams, vedė mūsų tautą sunkiausiose sovietinės okupacijos dienose ir pagaliau atvedė į šviesų bei didingą 1990 m. kovo 11-sios rytą. Kalbėtojas baigė savo žodį poeto Antano Miškinio, prieš 60 metų sukurto eilėrašio paskutiniu posmu: „Kuriais žiedais papuošim / Tave kaip tikrą seserį? / Esi pačioj jaunystėj / Ir pačiame pavasary“.

Buvo priimtos rezoliucijos pasiųsti JAV kongresui ir prezidentui Clintonui, pareikšiant reikalingumą paremti Lietuvą ir visą Pabaltijį prieš imperialistinės Rusijos užmačius; taip pat prieš įvairius lenkų ir gudų siekius.

J.V.R.

įsteigtas 1945 m. Hanau, Vakarų Vokietijoje, lietuvių pabėgėlių stovykloje. Jo organizatoriai buvo Albinas Dzirvonas, Edvardas Daniliūnas ir Jonas Juodis. Ansamblis oficialiai buvo pavadintas „Lietuvių meno ansamblis Dainava“. Dirigentu pakviestas muz. Bronius Jonušas, o ansamblio tautinių šokių grupei pradžioje vadovavo Juozas Žygas (1946-47). 1949 m. ansamblio dirigento pareigas perėmė muz. Stepas Sodeika. Jis kartu su dainaviečiais ir rež. Gasparu Velička persikėlė į JAV ir 1950 m. atkūrė ansamblį Čikagoje. Šiam ansambliui yra vadovavę nemažai dirigentų. Ansamblis suruošęs daug koncertų ir įvairių muzikinių pastatymų. Nuo 1988 m. ansamblio vadovavimą perėmė jaunas ir talentingas muzikas Darius Polikaitis, o jam talkininkauja chormeisteris Audrius Polikaitis. Nuo to laiko ansamblis gerokai pasipildė jaunesnio amžiaus nariais, o tai žada ansamblui šviesią ateitį. Šiame koncerte dalyvaus 50 įvairaus amžiaus dainininkų.

Pagarbos ir dėkingumo nusielpo visi dainaviečiai, nes jie po ilgos darbo dienos dažnai per sniegą ir šaltį iš įvairių vietų atvyksta repetuoti į Jaunimo centrą. Pats dirigentas Darius visą nuo darbo atliekantį laiką skiria koncertui pasiruošti: rašo akompanimentus ir ruošiasi repetacijoms. Reikia tik stebėti Dariaus entuziazmą ir ištvermę, jam bei ansambliečiams linkėti suruošti dar daug šaunių koncertų.

„Dainavos“ ansamblį sudaro keletas vokalinų vienetų: vyrų, moterų bei mišrus choras ir jaunųjų kamerinis ansamblis. „Dainavos“ ansamblis atliks naują, įvairią ir įdomią programą. Taip pat išgirsime ir sol. Birutę Vizgirdienę. Koncerto akompaniatorius yra muz. Ričardas Sokas.

Prieš kelias dienas kalbėjau su dirigentu Darium Polikaitiu apie ateinantį koncertą. Jis sakė, kad koncerto programa susidės iš 3-jų dalių. Pirmoje dalyje bus įvairių kompozitorių harmonizuotus liaudies dainos ir ji vadinsis „švenčiame pavasario atėjimą“. Antroji dalis Gavėnios proga bus daugiausia religinė ir vadinsis „Bėgalinis Viešpaties pasaulis“. Čia be lietuviškų išgirsime ir pasaulinio masto kūrinus. Trečioji dalį būtų galima pavadinti „Patriotiškos dainos“ ir joje grįšime į lietuvių kompozitorių sukurtais iškilmingais patriotinėmis dainais, pvz., „Lietuviai esame mes gimę“ (muz. St. Šimkaus) ir „Šiaurės pašvaistė“ (muz. Stepo Sodeikos) ir pan. „Dainava“ šiam koncertui pradėjo ruoštis tuojau po „Unt tėvelia dvara“ koncerto. Repetuoja jo kartus savaitėje. Ansambliečiai susirenka iš visų Čikagos pakraščių ir iš priemiesčių. Kadangi šiemet buvo šalta ir snieguota žiema, slidūs ir pavojingi keliai, tai dar daugiau vertintinas dainaviečių pasišventimas, ruošiantis „Draugo“ koncertui, tai tikrai sielos šventei, kai daina atneš šilumos ir šviesos, prablaivinantis mūsų ilgai užsitiesusios žiemos kasdienybę. O pamatyti tikrai verta tuos metais ar dvasia jaunus dainininkus, ypač moteris, kurios savo itin gražiais ir įvairiais Lietuvos vietovės reprezentuojančiais rūbais, malonia šypsena ir dainos perteikimo būdu, tiesiog pavergia žiūrovo širdį taip, kad jau niekad jų nepamirši ir jų koncertus lankys.

Tad kovo 20-tą skirkite šiai šventei: pagerbsite „Dainavą“, paremsite „Draugą“ ir patys pasidžiaugsite puikiu koncertu!

Aldona Šmulskienė

Auka steigiamam „Draugo“ paramos fondui— yra lietuvių laidas ateities kartoms.

Cekius rašyti:

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio.

x Polikaitis Accounting & Tax Service pildo pajamų ir kitų įvairių mokesčių formas. Reikalui esant, atvyksta į namus. Kreiptis: Raymond C. Polikaitis, Accountant, tel. 708-597-9454 arba 708-371-2184. (sk)